

**ROBERT
LUDLUM**

**MOZAIKA
PARSIFAL**

ROBERT LUDLUM

**MOZAIKA
PARSIFAL**

2012

Copyright © 1982 by Robert Ludlum

Translation ©1993 by Tomáš Hrách, © 2006 heirs

Cover design © 2006 by DOMINO

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být přenášena ani reprodukována bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu THE PARSIFAL MOSAIC,
vydaného nakladatelstvím Bantam Books, New York, 1982
přeložil Tomáš Hrách

Odpovědná redaktorka: Karin Lednická

Korektura: Hana Bončková

Technický redaktor: Martin Pěch

Sazba: Dušan Žárský

Obálka: Radek Urbíš

Vydání třetí, v elektronické podobě první

Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v červenci 2012

ISBN 978-80-7303-795-6

Dolores a Charlesovi Ryduchovým,
jedněm z nejlepších lidí, jaké jsem kdy potkal,
věnuje vděčný bratr.

Na zdrowie!

KNIHA PRVNÍ

Chladné měsíční světlo stékalo z noční oblohy a odráželo se od zpěněného příboje, který se rozbíjel o pobřežní skály. Tento pruh písečné pláže na Costa Brava mezi tyčícími se skalisky se měl stát popravištěm. Muselo to tak být. Ať Bůh třeba zatratí tenhle zatracený svět, muselo to tak být!

Teď už ji viděl a slyšel její křik, který přehlušil i hukot příboje. Utíkala po pláži a hystericky ječela: „Pro boha živého! Proč! Co to děláš! Přestaň! Proč! Proč!“

Měsíční paprsky se jí zaleskly ve vlasech a její silueta se vyloupila ze tmy, vykrojená světlem silné baterky. Upadla; pronásledovatelé se přiblížili a noční vzduch prořízl rachot střelby. Kulky se zarývaly do trávy a do písku vedle jejího ležícího těla; za několik okamžiků bude mrtvá.

Jeho láska zemře.

Seděli na kopci nad Vltavou a sledovali lodky, které brázdily vodu od severu k jihu a naopak. Sloupy kouře z továren pod nimi se rozplývaly na jasném odpoledním nebi a zastiňovaly výhled na vzdálené hory. Michael je pozoroval a uvažoval, zda je vítr nad Prahou rozežene a uvolní výhled. Hlavu si položil do Janina klína a jeho natažené nohy se dotýkaly proutěného košíku, do něhož naložila chlebičky a vychlazené víno. Seděla na trávě a zády se opírala o hladkou březovou kůru; hladila ho po vlasech a přejížděla mu prsty po tváři.

„Michale, miláčku, dost jsem přemýšlela. Nehledě na ta tvoje tvrdová saka a tmavé kalhoty a dokonalou univerzitní angličtinu budeš vždycky Havlíček a ne Havelock.“

„Nemám pocit, že jsem někdy chtěl být něco jiného. Jedno je vlastně taková uniforma a to druhé – způsob sebeobrany.“ Usmál se a poplácal ji po ruce. „Navíc, ta univerzita, to už je strašně dávno.“

„Tolik věcí se stalo strašně dávno, nemyslíš? Třeba zrovna tady.“

„Staly se, to je fakt.“

„A tys byl u toho, chudáčku.“

„Přežil jsem to. Teď je to historie.“

„Spousta lidí to nepřežila.“

Blondýna se zvedla, překulila se vpravo a na chvíli tak unikla z dosahu světla. Mířila k prašné silnici nad pláží; zůstávala ve tmě, plížila se ve snaze skrýt se ve vysoké trávě.

Stejně jí to nepomůže, řekl si vysoký chlapík v černém svetru, který stál na svém místě mezi dvěma stromy nad silnicí, nad krvavým dramatem, které se odvíjelo dole, a nad ženou, která za chvíli zemře. Jednou – docela nedávno – se na ni také díval z takovéhle výšky; tehdy ovšem nepropadala panice. Tehdy byla prostě skvělá.

Pomalou a opatrně zatáhl závěs a se zády přitisknutými ke zdi zamířil k oknu. Viděl ji dole, jak přechází přes dvůr zalitý měsíčním světlem, a klapot jejích vysokých podpatků se odrážel od okolních budov. Hlídky stály ve stínu, zachmuřené loutky v uniformách v ruském stylu; strážci otáčeli hlavy a v duchu oceňovali postavu, která se jistým krokem blížila k železným vratům uprostřed plotu obklopujícího kamenné sídlo pražské tajné policie. Bylo nabíledni, co si mysleli: kdepak, tohle není žádná sekretářka pracující přesčas; tohle je luxusní prostitutka, která si nechá diktovat tak leda od komisaře na gauči.

Zpoza ztemnělých oken ji ovšem sledovaly i jiné pohledy. Stačilo by jediné škobrtnutí, jediné zaváhání, a už by se u brány rozdrnčel telefon s příkazem k zadržení. Samozřejmě bylo nutné vyhnout se nepřijemnostem, co se komisařů týkalo, jenže pokud bylo podezření odůvodněné...

Všechno záleželo na vnějším zdání.

Ani nezaváhala, ani neškobrtla. Podařilo se jim to! Znenadání ucítil bolest v prsou a okamžitě pochopil, co to je. Strach. Strach ve své čisté, zvířecí podobě. Vzpomínal, jak ji tak sledoval, jeho mysl se neustále vracela k rozbořené vesnici, k hrůzu nahánějícímu hluku, který provází masovou dopravu. Lidice. A dítě – jedno z mnoha – které se plíží mezi hořícími troskami, roznáší zprávy a kapsy má plné plastických trhavin. Zaškobrtnutí, zaváhání, a pak... historie.

Dorazila k bráně a servilní vrátný si dovolil chlípně se zašklebit. Byla báječná. Bože, jak hrozně ji miloval!

Rukama i nohama se zarávala do písku a prachu; bojovala o holý život. Jenže teď, na silnici, kde se nebude moci schovat v trávě, ji zahlédnou. Světelný paprsek si ji najde a konec na sebe nedá dlouho čekat.

Díval se: dařilo se mu potlačovat bolest i dojetí, stal se z ně lakmusový papír přijímající vjemy bez vzrušení a bez kladení otázek. Nic jiného mu nezbyvalo; byl přece profesionál. Pravdu už znal a tenhle kousek pobřeží na Costa Brava byl jen dalším důkazem její viny. Ta zoufalá žena pod ním byla vražedkyně, agentka nechvalně známé Vojennoj Kontrarazvědky, zuřivé odnože KGB, která rozsévala terorismus po celém světě. To byl nepopíratelný fakt; viděl to vše na vlastní oči a v Madridu se dokonce spojil s Washingtonem. Schůzku na dnešní noc zařídila Moskva a cílem bylo, aby důstojnice VKR Jenna Karatsová předala na opuštěné pláži Montebello severně od Blanes plán akcí teroristické skupině Baadera a Meinhofové. Tolik fakta.

Snad by si měl teď oddechnout, ale nešlo to. Zčistajasna ho k sobě připoutala jiná pravda, hlavní zásada jeho profese. Ti, kdo zrazovali živé a rozsévali smrt, museli sami zemřít. Ať byli kdo byli, ať... Michael Havelock se už rozhodl a od té chvíle se na věci nedalo nic změnit. Sám připravil poslední fázi smrtící pasti přichystané pro ženu, která mu na okamžik poskytla více štěstí než kdokoli na světě. Jeho milovaná byla teroristka a dát jí milost by znamenalo odsoudit k smrti stovky a možná tisíce jiných.

Moskva neměla samozřejmě tušení, že se centrále v Langley podařilo rozluštit tajné kódy VKR. Sám odeslal depeši na loď vzdálenou půl míle od pobřeží Costa Brava: *KGB potvrzuje. Styčný důstojník získán americkou rozvědkou. Plány jsou podvržené. Zlikvidovat.* Kódy patřily k těm nejtajnějším a nejsložitějším; likvidace proběhne přesně podle plánu.

Vstávala. Její štíhlé tělo se vztyčilo nad písečným přesypem. Teď to přijde! Miloval tu ženu odsouzenou k smrti, drživali se spolu v náručí a šeptali si o společném životě, o dětech, o klidném stáří... kdysi tomu všemu věřil, jenže mu to nebylo souzeno.

Leželi v posteli; její hlava s rozhozenými světlými vlasy mu spočívala na prsou. Odhrnul jí vlasy z očí a zasmál se.

„Schováváš se,“ poznamenal.

„Mám pocit, že se schováváme pořád,“ usmála se smutně. „Pokud zrovna nechceme, aby nás viděl někdo, s kým se máme setkat. Nemůžeme dělat nic, co bychom opravdu chtěli. Všechno je předem vypočítané a naplánované, Michale. Žijeme v přenosném vězení.“

„Není to zas tak dlouho, a věčně to taky trvat nebude.“

„Jistě. Jednoho krásného dne si prostě řeknou, že nás už nepotřebují. Myslíš si snad, že nás nechají jen tak odejít? Nebo že zmizíme?“

„Washington není Praha nebo Moskva. Klidně nás z toho přenosného vězení pustí, já dostanu zlaté hodinky a ty možná nějaké vyznamenání.“

„Skutečně? Hodně toho víme. Snad až moc.“

„A právě to nás chrání. Vždycky si budou říkat: nenapsali to někam? Dejme si na ně pozor, mějme je pod dohledem a hlavně na ně budeme muset být hodní... Nic zvláštního. V klidu odejdeme.“

„Pořád se chránit,“ pravila a přejela mu prstem po obočí. „Ty na to nemůžeš zapomenout, vid? Na tu strašnou dobu tenkrát.“

„To je historie. Nevzpomněl bych si.“

„Co budeme dělat?“

„Žít. Miluju tě.“

„Myslíš, že budeme mít děti? Že je budeme vodit do školy, mazlit se s nimi, chodit s nimi na hokej...“

„Na fotbal nebo na baseball. Na hokej ne. Jinak si to představuju právě tak.“

„Co budeš dělat ty?“

„Budu učit na univerzitě. Mám někde založených pár diplomů, takže bych neměl mít potíže. Určitě budeme šťastní. Počítám s tím.“

„Co budeš učit?“

Podíval se na ni a pohládl ji po tváři, načež zvedl oči k oprýskanému stropu hotelového pokoje. „Historii,“ odvětil a uchopil ji do náruče.

Temnotou se roztančilo světlo baterky a nakonec zavadilo o ni, o ptáčka pokoušejícího se vzlétnout. Marně. Zazněla střelba – teroristé se snaží zabít teroristku. Jak se jí kulky zakously do zad,

zaklonila se a blond vlasy jí přepadly dozadu. Následovaly tři osamocené výstřely, rány z milosti od vynikajícího střelce. Zasáhly ji do hlavy a do krku a vrhly ji na písečnou dunu. Prsty se zaryla do písku; ještě poslední křeč a bylo po všem.

Jeho láska zemřela – a aspoň kousek lásky byl vždycky součástí všeho, co dělali a čím byli. Splnil svůj úkol, stejně jako by ho splnila ona; oba měli pravdu a oba se nakonec tak strašně zmýlili. Zavřel oči a ucítil v nich nepříjemnou vlhkost.

Proč k tomu muselo dojít? Jsme všichni blázni. Dokonce hůř než blázni: hlupáci. Nemluvíme, jen umíráme – aby nám elegantní žvanilové, co mají vždycky řešení po ruce, mohli vtloukat do hlavy, co je špatné a co ne – z geopolitického hlediska, chápete, což jinými slovy znamená, že jejich slova jsou nad naše dětské chápání.

Co budeš dělat ty, Michale?

Nejspíš učit. Na univerzitě...

Co budeš učit?

Historii.

Teď už to také byla historie, bolestné vzpomínky, a mělo by to tak zůstat; už ke mně nepatří, tak jako ona, pokud ke mně vůbec kdy patřila, při vší té přetvářce... *Přesto musím dodržet slib, který jsem nedal jí, ale sobě. Končím. Musím zmizet v jiném, novém světě; půjdu někam učit. Vysvětlovat tu naši zbytečnost.*

Zaslechl hlasy a otevřel oči. Pod ním už vrazi od Baadera a Meinhofové doběhli k nataženému tělu, které ještě zatínalo prsty do svého popraviště – geopoliticky předurčeného. Jak jen dokázala tak dokonale lhát? Ano, dokázala to, protože on sám měl možnost vidět pravdu – dokonce i v jejích očích.

Dva kati se sehnuli k jejímu – kdysi tak krásnému – tělu, aby je odnesli do ohně nebo hodili do vody. Nebude se do toho plést; všechny důkazy musí zůstat nedotčené, aby mohly být později prozkoumány a analyzovány, a aby se z nich mohly vyvodit závěry. Zbytečnost nutná z geopolitického hlediska.

Přes pláže se přehnal závan větru; vrazi se zapřeli nohama do písku a jeden z nich zvedl ruku v marné snaze přidržet si na hlavě

kšiltovku; stejně mu uletěla a vítr ji odnesl k silnici. Muž pustil mrtvolu a rozběhl se za ní; Havelock ho zpovzdálí pozoroval. Bylo na něm něco zvláštního – že by ten obličej? Ne, to ty vlasy, vlnité a tmavé, i když ne docela: nad čelem měl šedivý pramínek. Tyhle vlasy, tuhle tvář už určitě někde viděl. Ale kde? Hlavu měl přeplněnou vzpomínkami. Spisy, fotografie, spojky, informátoři, nepřátelé. Kam má tohohle chlapa zařadit? KGB? VKR? Nějaká odštěpenecká skupina, která se nechá platit Moskvou, pokud zrovna neinkasuje peníze na výdaje od pobočky CIA v Lisabonu?

Co na tom záleží. Smrtící maňásci ani zranitelní pěšáci už Michaela Havelocka – nebo spíš Michala Havlíčka – nezajímali. Ráno pošle z velvyslanectví v Madridu telegram do Washingtonu. Skončil; nemá, co by jim mohl víc poskytnout. Bude souhlasit se vším, na čem budou jeho nadřízení v souvislosti s ukončením služby trvat. Nechá se třeba i zavřít na kliniku; bylo mu to jedno. Jinak už nedostanou ani minutu jeho života.

Všechno to byla historie, která skončila na opuštěné pláži Montebello na Costa Brava.

Čas vážně působí jako sedativum. Buď bolest časem sama zmizí, nebo se s ní člověk naučí žít. Havelock to chápal a bylo mu jasné, že pro něj v tuhle chvíli platí něco z obojího: bolest sice nezmizela úplně, ale zmírnila se; byly doby, kdy jeho vzpomínky zmatněly a staré rány bolely, jen když se jich někdo dotkl. Cestování také pomáhalo: už skoro zapomněl, jaké to je, vyrovnávat se s těžkostmi, které potkávají každého normálního turistu.

„Když dovolíte, pane, máte to tady na lístku. ‚Změna vyhrazena.‘“

„Kde?“

„Tady dole.“

„Nemůžu to přečíst.“

„Já ano.“

„Máte to naučené zpaměti.“

„Trochu se v tom vyznám, pane.“

Pasové kontroly. Celní prohlídky. Nepředstavitelné a nesnesitelné: muži a ženy, kteří se snaží zahnat nudu bušením razítky a zuřivými útoky na bezbranné zipy, jejichž využití si výrobci zřejmě představovali klidnější.

Byl rozmazlený, o tom se nedalo pochybovat. Jistěže si za život užil dost rizika i nebezpečí, ovšem nikdy neokusil trampoty, které cestujícího čekají na každém kroku. Jinak ať se ve svém předchozím životě vrtnul kamkoli, vždycky měl s sebou to přenosné vězení – nebo ne, přesněji řečeno, měl naplánované schůzky se spojkami, s informátory, kterým bylo třeba zaplatit, často v noci, ve skrytu, kde neviděl nikoho a kde nikdo nemohl vidět jeho.

To všechno bylo teď pryč – už osm týdnů. Klidně se procházel za denního světla, tak jako nyní po amsterodamském Damraku směrem ke kanceláři American Express. Přemýšlel, jestli tam na něj čeká telegram; pokud ano, bude to znamenat počátek něčeho nového. Zaměstnání.

Práce. Zvláštní věc, jak se někdy náhoda snoubí s rutinou. Stalo se to přesně tři měsíce po té noci na Costa Brava, dva měsíce a pět dní od jeho konečného hlášení a formálního propuštění z vládních služeb. Do Washingtonu přijel rovnou z nemocnice ve Virginii, kde prodělal dvanáctidenní terapii. (Jestli si mysleli, že něco najdou, tak to se tedy pletli: mohl jim to říci předem. Všechno mu bylo jedno; copak to nedokázali pochopit?) Ve čtyři odpoledne vyšel z vládní budovy jako svobodný člověk – a zároveň jako nezaměstnaný občan bez nároku na penzi, jehož majetek nestačí ani na roční rentu. Jak tam toho odpoledne stál na chodníku, napadlo ho, že někdy v budoucnu si bude muset najít zaměstnání. Zaměstnání, kde by mohl vysvětlovat tu zbytečnou... Prostě vysvětlovat. Ovšem ne hned teď; zatím musí udělat aspoň to minimum, které se žádá od fungující lidské bytosti.

Bude cestovat, navštíví všechna místa, která vlastně nikdy pořádně neviděl – ve dne. Bude číst – vlastně opakovat si – ne tabulky kódů, plány operací nebo spisy, ale všechny knihy, které nadržel v ruce od školy; jestliže má někomu něco vysvětlovat, bude se muset znovu naučit všechno, co zapomněl.

Ovšem tehdy ve čtyři odpoledne měl na mysli ještě jednu, mnohem důležitější věc, a to pořádnou večeři. Po dvanácti dnech strávených v sanatoriu pod drogami a s přísnou dietou zoufale toužil po dobrém jídle. Zrovna se chystal, že se vrátí do hotelu, aby se osprchoval a převlékl, když se přihnalo taxi: slunce se odráželo od jeho oken a znemožňovalo tak zjistit, kdo v něm sedí. Zastavilo u chodníku těsně u něj; Michael se domníval, že na jeho pokyn, jenže z vozu vystoupil pán s kufříkem, kterému čas evidentně šlapal na paty – podle toho, jak uspěchaně šátral po peněžence. Nejdřív se navzájem nepoznali: Michael měl plnou hlavu večere a pasažér toho, aby ho taxikář neokradl.

„Havelock,“ podivil se muž znenadání a posunul si brýle. „Jsi to vážně ty, Michaeli?“

„Harry? Harry Lewis?“

„Přesně tak. Jak se ti vede, M. H.?“

Lewis byl jediný, koho kdy potkal – a setkávali se zřídka – kdo ho oslovoval iniciálami. Ten zvyk pocházel ještě z Princetonu, kde oba chodili do stejné třídy; Michael odtamtud odešel do státních

služeb a Lewis na akademii. Dr. Harry Lewis byl vedoucí katedry politických věd na malé, ale prestižní univerzitě v Nové Anglii, a ve své funkci vládního konzultanta se občas objevil ve Washingtonu. Při té příležitosti se spolu párkrát setkali.

„Dobře. A co ty, ještě inkasuješ diety?“

„Je jich pořád míň a míň. Někdo vás naučil, jak číst analýzy od našich tajnostkářských profesorů.“

„No potěš pánbůh, takže mě nahradí nějaký vousáč v džínách, co rozdává bouchací cigarety.“

Obrýlený akademik vypadal překvapeně. „Děláš si legraci? Vážně jsi s tím praštil? A já myslel, že to máš na doživotí!“

„Naopak, Harry. Žít jsem začal asi tak před pěti minutami, když jsem se jim naposled podepsal. Za pár hodin mě čeká po letech první účet za večeři, který mi neuhradí z fondu na výdaje.“

„Co budeš dělat, Michaeli?“

„Nepřemýšlím o tom. A ještě hodnou chvíli se mi nebude chtít.“

Profesor si vzal od šoféra drobné a rychle prohlásil: „Poslyš, nahoru už jdu pozdě, ale zůstanu ve městě přes noc. Když už mám ty diety, dovol mi, abych tě na tu večeři pozval. Kde bydlíš? Třeba mě něco napadne.“

Žádné diety od vlády kterékoli civilizované země by nedokázaly zaplatit tu slavnou večeři před dvěma měsíci a pěti dny, ovšem Harry Lewis přece jen dostal nápad. Kdysi byli přátelé a nedalo jim moc potíží přátelství obnovit; navíc Havelockovi se líp mluvilo s člověkem, který aspoň matně tušil, co vlastně bylo náplní jeho práce pro vládu, než s někým, kdo o tom neměl ani ponětí. Vždycky je těžké vysvětlit, že některé věci se prostě vysvětlit nedají, a právě tohle Lewis chápal. Témata na sebe logicky navazovala, až došli k Harryho nápadu.

„Přemýšlel jsi někdy o tom, vrátit se na univerzitu?“

Michael se usmál. „Co kdybych odpověděl, že skoro pořád?“

„Vím, vím,“ zabručel Lewis, který jeho odpověď považoval za sarkasmus. „Vy špioni máte určitě plný šuplík nabídek od mezinárodních společností a každá z nich vám strká pod nos balíky peněz. Ale ty, M. H., jsi byl vždycky jeden z nejlepších. Tvou dizertačku vytiskli na desíti jiných univerzitách a dokonce jsi vedl

vlastní semináře. Takže, když si k těmhle školním úspěchům připočteš léta u vlády – samozřejmě chápu, že je zrovna nemíníš rozebírat – vyjde ti, že jsi zatraceně lákavé sousto pro univerzitu. Vždycky si říkáme: „Musíme sehnat někoho, kdo to skutečně dělal, žádného teoretika.“ A to ti povídám, Michaeli, že ty jsi přesně to, co potřebujeme. Jasně, peníze nejsou zrovna...”

„Harry, tys mě nepochopil. Myslel jsem to vážně. Opravdu jsem na to myslel pořád.“

Teď bylo na Lewisovi, aby se usmál. „V tom případě mám ještě jeden nápad.“

O týden později odletěl Havelock do Bostonu a odtamtud se rozjel do Concordu v New Hampshire, aby se podíval na univerzitu obrostlou břechťanem, posazenou do březového hájku. Strávil čtyři dny s Harrym Lewisem a jeho ženou, rozhlížel se kolem, docházel na různé přednášky a semináře a setkával se s těmi lidmi z vedení, kteří by mu mohli být podle Harryho prospěšní. Jakoby mimochodem se ho u kávy nebo u večeře vyptávali na jeho názory a všichni se na něj přitom dívali jako na slibného kandidáta. Harry Lewis odvedl dobrou práci, to se muselo nechat; čtvrtého dne prohlásil u oběda:

„Líbíš se jim!“

„Aby ne,“ přisadila si Lewisova žena. „Je hrozně roztomilý.“

„Po pravdě řečeno, jsou do tebe celí žhaví. Jak jsem ti tuhle říkal, M. H. – byl jsi u *toho*. Šestnáct let u vlády, to je návnada, které nedokážou odolat.“

„A dál?“

„Za dva měsíce se koná výroční konference a bude se tam mluvit o volných místech. Mám pocit, že ti jedno nabídnou. Kde budeš?“

„Chci trochu cestovat. Zavolám ti.“

Přede dvěma dny zavolal Harrymu z Londýna; konference ještě neskončila, ale Lewis předpokládal, že každou chvíli se dozví víc.

„Pošli mi telegram na American Express do Amsterdamu,“ požádal ho Michael. „A díky, Harry.“

Zahlédl, jak se před ním otevírají skleněné dveře kanceláře; objevili se v nich nějací manželé. Muž přepočítával peníze a přes

rameno se mu pohupovaly popruhy dvou fotoaparátů. Havelock se zastavil a na okamžik zauvažoval, jestli se mu opravdu chce chodit dovnitř. Když tam telegram bude, bude to znamenat buďto odmítnutí, nebo nabídku. Pokud ho odmítnou, prostě se bude dál toulat po Evropě; to ho trochu utěšovalo, protože své nově nabyté svobody bez nutnosti cokoli plánovat si vážil nade všechno. A co když mu nabídnou místo? Je na to připraven? Může teď dospět k nějakému rozhodnutí? Nebude to rozhodnutí toho druhu, jaká musel činit v terénu dnes a denně, instinktivně, aby přežil – tady půjde o víc: musí se rozhodnout, jestli se k něčemu zaváže nebo ne. Je toho vůbec schopen? Kam se poděly jeho včerejší závazky?

Zhluboka se nadechl a rozvážným krokem zamířil ke dveřím.

MOZNA FUNKCE HOSTUJICIHO PROFESORA NA DVA ROKY. VYHLEDOVE TRVALA PROFESURA. VZAJEMNA DOHODA MOZNA NA KONCI OBDOBI. NASTUPNI PLAT DVACET SEDMDESAT PET. POTREBUJEME TVOU ODPOVED DO DESETI DNU. NENECH MNE DLOUHO DUSIT.

TVUJ HARRY

Michael telegram složil a zasunul ho do kapsy u saka; ani ho nenapadlo vydat se rovnou k přepážce a začít sumírovat odpověď Harrymu Lewisovi, Concord, New Hampshire, USA. Na to je čas; prozatím mu stačilo vědomí, že o něj má někdo zájem, že něco začíná. Několik dní potrvá, než si plně uvědomí svůj nový stav, a dalších několik dní, než si na něj zvykne. To, že se stal normálním, zákonů dbalým občanem, mu umožňovalo se k něčemu zavázat; bez toho by nikdy nemohl začít.

Vyšel ven na Damrak, zhluboka nasál chladný amsterdamský vzduch plný studeného vlhka z kanálů. Slunce zapadalo; vynořilo se zpoza nízko letícího mráčku jako oranžový kotouč roztínající svými paprsky vodní páru. Havelockovi to připomnělo jiné moře, na jihu, na španělském pobřeží Costa Brava. Prostál tam tehdy celou noc, dokud se slunce nevylouplo nad obzor a nezapálilo svým světlem mlhu nad vlnami. Sešel k silnici, mezi prach a písek...

Dost! Nemysli na to. To byl jiný život.

Náhoda tomu chtěla, že přesně před dvěma měsíci a pěti dny Harry Lewis vystoupil z taxíku a začal měnit život svého starého přítele. Nyní, o dva měsíce a pět dní později, ty změny začaly nést ovoce. Michaelovi bylo jasné, že plody přijme, jenže něco mu chybělo: taková změna se nejlíp snáší ve dvou, a on neměl s kým se o ni podělit. Neměl nikoho, kdo by se ho zeptal – co budeš učit?

Číšník ve smokingu v Dikker en Thijs zabořil okraj plápolající sklenky brandy do nádoby s cukrem; budou následovat další přísady, které dohromady tvoří *café Jamique*. Byla to směšná libůstka a dost možná i zbytečné plýtvání dobrým pitím, jenomže Harry Lewis tenkrát ve Washingtonu trval na tom, aby si ji dali. Později Harrymu poví, jak si celý rituál v Amsterdamu zopakoval, i když by ho to asi nikdy ani nenapadlo, kdyby si včas uvědomil, jak k němu ty zatracené plameny přilákají pozornost.

„Díky, Harry,“ pronesl tiše, když číšník odešel, a pozvedl svou číši pár centimetrů nad stůl, jako by připíjel neviditelnému příteli. Konečně, je to lepší než být úplně sám.

Ucítil, jak se k němu někdo přibližuje, a zároveň koutkem oka zachytil zvětšující se temnou postavu. Nějaký muž oblečený do tradičního proužkovaného obleku si prorážel cestu mezi stíny a plamínky svíček k jeho boxu; Havelock naklonil sklenici a zvedl oči směrem k jeho obličejí. Ten člověk se jmenoval George a byl náčelníkem pobočky CIA v Amsterdamu. Už spolu kdysi pracovali; nebyla to vždycky příjemná spolupráce, ale rozhodně probíhala na profesionální úrovni.

„Taky způsob, jak ohlásit svůj příjezd,“ poznamenal agent rozvědky a mrknul na pojízdný stolek, na němž se dosud leskla stříbrná nádoba s cukrem. „Můžu se posadit?“

„Buď vítán. Jak se ti vede, Georgi?“

„Už mi bylo líp,“ prohlásil muž od CIA a svezl se na židli proti Michaelovi.

„To nerad slyším. Dáš si něco k pití?“

„To záleží na tom.“

„Na čem?“

„Jestli tu zůstanu dost dlouho.“

„Mluvíš v hádankách,“ usmál se Havelock. „Vlastně jsem zapomněl, že jsi ještě ve službě.“

„Nikdy jsem nevěděl, že bychom měli pevnou pracovní dobu.“

„Já taky ne. Jde o mě, Georgi?“

„Teď možná,“ připustil agent CIA. „Překvapuje mě, že tě tady vidím. Slyšel jsem, že jsi s tím praštil.“

„Slyšels dobře.“

„Tak co děláš tady?“

„Co by? Jsem na cestách. Amsterdam se mi líbí. Klidně bys mohl říct, že utrácím celý ten balík, co jsem dostal na odchodnou, za cestování po místech, která jsem předtím sotva kdy viděl za denního světla.“

„Říct bych to mohl, ale to neznamena, že tomu věřím.“

„Věř mi, Georgi. Je to tak.“

„Takže žádný krycí manévr,“ ptal se vyzvědač s očima upřenými na Michaela. „Víš, že bych si to mohl zjistit.“

„Nic takového. Jsem hotov, skončil jsem, a dočasně jsem bez místa. Přesně tohle se dozvíš, když si to budeš chtít zkontrolovat, ale jen bys zbytečně mrhal penězi na linku do Langley. Určitě změnili všechny kódy, co se mě nějak týkaly, a všichni informátoři v Amsterdamu o mně dostali echo. Jsem mimo, Georgi. Každý, kdo by si se mnou něco začal, si koleduje o vyhazov na minutu a dost možná i o tichý pohřeb.“

„Takhle to vypadá *na povrchu*,“ zdůraznil agent CIA.

„Takhle to vypadá všude. Nesnaž se hledat nic jiného, nenajdeš to.“

„Dobře, řekněme, že ti věřím. Cestuješ, rozhazuješ odchodné.“ Agent se odmlčel a předklonil se. „Jednou ti to dojde.“

„Co?“

„To odstupné.“

„Určitě. Počítám, že tou dobou si už seženu výnosné místo. Po pravdě řečeno, zrovna dneska odpoledne...“

„Proč bys čekal? Třeba bych ti tu mohl nějak píchnout.“

„To bys nemohl. Podívej, Georgi, já nemám nic na prodej.“

„Ale ano, máš. Zkušenosti. Mohl bys dělat konzultanta, vypláceného z fondu na výlohy. Žádná jména, žádné zápisy, nic.“

„Jestli se mě snažíš zkoušet, tak ti to moc nejde.“

„Nezkouším tě. Jsem ochoten zaplatit za to, abych vypadal líp než ve skutečnosti. Kdybych tě jenom zkoušel, tohle bych nikdy nepřiznal.“

„Klidně, a byl bys pěkný blázen. To je pitomá past, dokonce tak pitomá, žeš to docela dobře mohl myslet vážně. Copak někdo z nás chce, aby se fondy na výlohy nějak pečlivěji kontrolovaly – co?“

„Podívej, třeba nejsem jednička jako ty, ale taky nejsem žádný pitomec. Potřebuju pomoc. My všichni potřebujeme pomoci.“

„To už je lepší. Lichotíš mi. To už je vážně lepší.“

„Co ty na to, Michaeli. Celý Haag je prolezlý KGB a my nevíme, koho si koupili, ani jak daleko jsou ochotni jít. NATO je v nebezpečí.“

„Všichni jsme v nebezpečí, Georgi, a já ti vážně nemůžu pomoci. Mám pocit, že by to ani nemělo smysl. Dohodneme se na pěti, přitlačíme je na čtyřku, načež oni nám skočí přes hlavu na sedm. My si podmažeme cestu k osmi, oni nás zastaví na devítce a na desítku se nikdo nevyšplhá. Všichni jenom zamyšleně kývnou a jede se dál. Mezitím oplakáváme ztráty, počítáme padlé a nikdy nás ani nenapadne přiznat, že to celé není k ničemu.“

„Kecy! My se jen tak nedáme!“

„Ale dáme, Georgi, dáme. A všichni. Přemůžou nás ‚děti do sud nenarozené, ba ani nepočaté‘. Pokud ovšem nebudou chytrější než my, což se může klidně stát. Já v to doufám.“

„O čem to ksakru mluvíš?“

„O purpurovém atomovém dědictví naší krvavé války.“

„Cože?“

„Historie, Georgi. Pojdme se napít.“

„Ne, díky.“ Místní náčelník CIA poposedl. „A mám ten dojem, že tys už měl taky dost.“ Vstal.

„Ještě ne.“

„Jdi do háje, Havelocku.“ Vyzvědač se měl k odchodu.

„Georgi?“

„Co zase?“

„Udělalš chybu. Chtěl jsem ti vyprávět něco o dnešním odpoledni, ale tys mě nenechal domluvit.“

„No a?“

„Nic, jenom jsi věděl, co ti chci říct. Kdy jste ten telegram zachytili? Tak kolem poledne?“

„Jdi se vycpat!“

Michael sledoval agenta CIA, jak se vrací ke svému stolu na druhém konci místnosti. Večeřel sám, ovšem Havelock ani na okamžik nezapochoyboval o tom, že sám není. Během tří minut se jeho domněnky potvrdily. George podepsal šek – prohřešek proti zvyklostem – a rychle prošel vstupními dveřmi do haly. O pětáctyřicet vteřin později se zvedl k odchodu mladík u stolu napravo a vláčel s sebou vyjevenou dámu; uběhla další minuta a dva pánové v boxu nalevo vstali jako jeden muž a vrhli se k východu. Ve světle svíček si Michael všiml jejich talířů. Byly plné jídla. To se taky nedělá.

Pronásledovali ho, pozorovali ho, četli mu poštu. Proč? Proč ho nemůžou nechat na pokoji?

Tolik Amsterdam.

Polední slunce v Paříži se žlutavě mihotalo a jeho paprsky se odrážely od Seiny pod mostem. Havelock dorazil doprostřed Pont Royal, jen pár bloků od svého hotýlku v Rue du Bac; šel z Louvru tou nejkratší a nejlogičtější cestou a dával si přitom dobrý pozor, aby nikam neodbočil. Nechtěl, aby si ten, kdo mu byl v patách, pomyslel, že o jeho přítomnosti ví. Všiml si toho – stále stejného – taxíku, jak se dvakrát svižně otočil uprostřed dopravní zácpy, jen aby ho nespustil z očí. Musel přiznat, že ten, kdo taxikáře dirigoval, byl zatraceně dobrý: auto se zastavilo na rohu ani ne na tři vteřiny a okamžitě zmizelo v protisměru. Z toho se dalo odvodit, že jeho pronásledovatel za ním jde po mostě ucpaném lidmi pěšky. Pokud bylo jeho cílem navázat kontakt, byl dav pro takovou činnost ideální, a stejně tak most: po celá staletí se lidé zastavovali na mostech a jen tak roztržitě civěli na vodu, takže veškerá konverzace mohla probíhat naprosto nerušeně. Tedy – pokud byl skutečně účelem kontakt a ne pouhé sledování.

Michael se zastavil, opřel se o kamenné zábradlí a s očima upřenýma na *bateau mouche* si zapálil cigaretu. Kdyby ho někdo pozoroval, vypadalo by to, že se dívá na výletní loďku a mává na

cestující. Opak byl pravdou: předstíraje, že si chrání oči před sluncem, se soustředil na vysokou postavu, která se k němu blížila zprava.

Rozeznal šedý klobouk, kabát se sametovým límcem a naleštěné lakýrky; to mu stačilo. Příchozí byl vzorem pařížského bohatství a elegance, cestoval po Evropě a byl ozdobou všech slavnostních událostí. Jmenoval se Gravet a pyšnil se pověstí nejerudovanějšího znalce klasického umění v Paříži a tedy vlastně v celé Evropě. Jenom zasvěcenci věděli, že prodává i něco jiného než jen své znalecké posudky. Zastavil se u zábradlí dva metry od Havelocka a upravil si sametový límec. Promluvil jen tak hlasitě, aby ho Michael slyšel: „Myslel jsem si, že to budete vy. Sledoval jsem vás už od Rue Bernard.“

„Vím. Co chcete?“

„Otázka spíš zní, co chcete vy? Co děláte v Paříži? Dali nám na srozuměnou, že už nejste ve službě. A po pravdě řečeno, měli jsme se vám vyhýbat.“

„A okamžitě hlásit, kdybych se pokusil s vámi spojit, že?“

„Pochopitelně.“

„Vy jste to ovšem obrátil a vyhledal mě sám. To je od vás trochu riskantní, nezdá se vám?“

„Stojí mi to za to,“ prohlásil Gravet a rozhlížel se. „Známe se už dlouho, Michaeli, a já ani trošku nevěřím, že byste přijel do Paříže za kulturou.“

„Taky že ne. Kdo vám to řekl?“

„V Louvru jste strávil přesně dvacet sedm minut. To je moc málo na to, abyste si něco prohlédl, a moc dlouho na to, abyste si odskočil na záchod. Ale docela by to stačilo, kdybyste se chtěl s někým setkat – třeba zrovna ve třetím patře.“

Havelock se zasmál. „Poslyšte, Gravete...“

„Nedívejte se na mě, proboha! Dívejte se na vodu.“

„Šel jsem do římských sbírek v mezaninu, jenže tam byl zrovna nějaký zájezd z Provence, a tak jsem zase odešel.“

„Vždycky vám to rychle myslelo. Ostatně proto jsem vás obdivoval. A najednou bum! – přijde nám zpráva: ‚Mimo činnou službu. Vyhnout se styku.‘“

„Náhodou je to pravda.“

„Tohle vaše nové krytí mi nevadí,“ rychle pokračoval Gravet a oprašoval si lokty. „Je tak radikální, že musíte být pěkně důležitý. A já mám co prodat. Čím důležitější zákazník, tím líp.“

„Lituju, ale nekoupím nic. Vyhněte se mi.“

„Nebudte směšný! Ani nevíte, co vám chci nabídnout. Všude se teď dějí neuvěřitelné věci. Spojenci se stávají nepřáteli a nepřátelé se spojují. V Perském zálivu se to vaří a celá Afrika se potácí od ničeho k ničemu. Varšavský pakt pokulhává na spoustě důležitých míst a naproti tomu Washington se pouští do desítek dokonale nesmyslných akcí, kterým se vyrovná jen nebetyčná tupost Rusů. Zrovna *jejich* poslední přehmaty bych vám mohl doslovně popsat. Neodříkejte se toho, Michaeli. Kupte si. Pomůže vám to ještě výš.“

„Proč bych měl šplhat ještě výš, když už jsem z toho venku?“

„Zase ta hloupost. Jste přece dost mladý – nepustili by vás.“

„Můžou mě sledovat, ale držet ne. Jenom jsem přišel o penzi.“

„To by bylo moc snadné. Každý ví, že vy všichni máte po světě roztroušená bankovní konta. Zpronevěřené fondy na výdaje, tajné platby neexistujícím informátorům, peníze na nečekané cesty a dokumenty. Než vám bylo pětatřicet, měl jste vystaráno.“

„Přeceňujete moje schopnosti i finanční možnosti,“ usmál se Havelock.

„A co třeba takový poněkud delší dokument,“ pokračoval Francouz, jako by ho Michael nepřerušil, „ve kterém by byly popsány různé tajné akce – řešení, jak tomu říkáte – a samozřejmě i jisté osoby a události. Něco, k čemu by se ti, které to nejvíc zajímá, nemohli jen tak dostat.“

Havelockovi zmrzl úsměv na rtech, ovšem Gravet se nedal: „Jistě to není totéž jako hotové peníze, ale jednomu to dodá jistotu, ne?“

„Ztrácíte čas. Nejsem tu obchodně. Jestli máte něco, co stojí za to, víte, s kým máte jednat.“

„Chabý průměr. Ani jeden z nich nemá jako vy přístup – ke špičkám, abych tak řekl.“

„Taky už ho nemám.“

„Nepovídejte! Jste tady v Evropě jediný, kdo může mluvit přímo s Anthonyem Matthiasem.“

„Toho vynechte. A vůbec, nemluvil jsem s ním už hezkých pár měsíců.“ Havelock se narovnal a obrátil se čelem k Francouzovi: „Seženeme si taxíka a pojedeme na velvyslanectví. Zním tam pár lidí. Představím vás nějakému atašé a řeknu mu, že máte něco na prodej, ale já nemám ani prostředky, ani zájem se do toho míchat. Co vy na to?“

„Víte přece, že tohle nemůžu! *A prosím vás...*“ Gravet ani nemusel prosbu dokončovat.

„Dobře, dobře.“ Michael se znovu obrátil k zábradlí. „Tak mi dejte číslo nebo místo k setkání. Zavolám jim a vy můžete poslouchat.“

„Proč to děláte? Proč takové okolky?“

„Žádné okolky. Jak jste říkal, známe se už dlouho. Prokážu vám laskavost; třeba vás to přesvědčí. A třeba dokážete přesvědčit i druhé, když se vás budou ptát. Nebo i když se ptát nebudou. Tak co?“

Francouz, který se stále opíral o zábradlí, otočil hlavu směrem k Havelockovi. „Ne, díky, Michaeli. Jako vždycky, když se člověk paktuje s ďáblem – je lepší jednat s nulou, kterou znám, než s někým, koho neznám. Jinak myslím, že vám můžu věřit. Vy byste takový zdroj, jako jsem já, neprozradil ani sebespolehlivějšímu atašé. Jsem moc ctihodný a dobře utajený – mohl byste mě ještě potřebovat. Ano, věřím vám.“

„Tak mi pomozte a netajte se tím.“

„A co vaši kamarádky od KGB? Nechají se přesvědčit?“

„Určitě. Na Dzeržinského náměstí se to doneslo ještě dříve, než jsem podepsal výpověď.“

„Budou si myslet, že je to bouda.“

„O důvod víc, proč mě nechat na pokoji. Proč by měli polykat otrávenou návnadu?“

„Mají drogy. Všichni máte drogy.“

„Nemůžu jim říct nic, co by nevěděli, a to co vím, stejně už dávno neplatí. V tom je ten vtip: moji protivníci se ode mě nemají čeho obávat. Těch pár jmen, co by se dozvěděli, jim za to nestojí. Navíc by si to odnesli.“

„Hodně lidem jste ublížil. Víte, jak to s lidmi chodí – touha po pomstě, uražená hrdost...“

„Nesmysl. V tomhle jsme vyrovnaní a navíc – zase to nestojí za to, protože by to nepřineslo žádný efekt. Nikdo nezabývá, pokud pro to nemá dobrý důvod. Nikdo nechce nést odpovědnost za následky. Zvláštní, co? Skoro jako za královny Viktorie. Když jednou skončíme, jsme mimo. Třeba se jednou sejdem v nějaké příslušné místnosti v pekle a dáme si spolu pár panáků, ale tady ne. To je ta ironie, ta strašná nesmyslnost všeho. Když skončíme, prostě nás už nic nezajímá. Nemáme důvod někoho nenávidět. A tím miň zabíjet.“

„To jste řekl hezky, příteli. Určitě jste o tom dlouho přemýšlel.“

„Měl jsem teď spoustu času.“

„A přitom jsou tu ještě ti, které enormně zajímají vaše dnešní názory a závěry – a vaše postavení. Ovšem, to se dalo čekat. Jsou to maniodepresivní psychotici: napřed si zoufají, pak řvou radostí; jednu minutu jsou krutí a neúprosní, a hned potom usměvaví a rozezpívání. Jsou to paranoici – tak protichůdní, podezíraví, tak – ruští.“

Havelock zadržel dech a podíval se na Graveta. „Proč jste to udělal?“

„Nic na tom nebylo. Kdybych se to dověděl jinak, bůhví co bych jim napovídal. Ale protože vám opravdu věřím, snažím se vysvětlit, proč jsem vás musel vyzkoušet.“

„Moskva si myslí, že pořád pracuju?“

„Oznámím jim, že si to nemyslím. Jestli to vezmou nebo ne, to je jiná otázka.“

„Proč by to neměli vzít?“

„Nemám tušení... Budete mi chybět, Michaeli. Vždycky jste byl kulturní člověk. Je těžké s vámi vyjít, ale jste kultivovaný. Konečně, nejste rodilý Američan, že? Jste Evropan.“

„Jsem Američan,“ opáčil Havelock klidně. „Opravdu.“

„V Americe jste se vyšvihl, to se musí nechat. Kdybyste se rozhodl jinak – nebo kdyby se někdo rozhodl za vás – spojte se se mnou. Vždycky se nějak dohodneme.“

„Není to pravděpodobné, ale stejně děkuju.“

„Vidíte, že to přímo neodmítáte.“

„Chci se chovat slušně.“

„Kultivovaně. *Au revoir*, Michale... mám radši to jméno, se kterým jste se narodil.“

Havelock pomalu otočil hlavu a sledoval Graveta, jak elegantním krokem míří na konec mostu. Francouz se snížil k tomu, aby se nechal pověřit lidmi, které nenáviděl, určitě mu dobře zaplatili. Ale proč?

V Amsterdamu to byla CIA a nevěřili mu. V Paříži to byla KGB, a taky mu nevěřili. *Proč?*

Tolik Paříž. Jak dlouho ho budou ještě držet pod dohledem?

Arethusa Delfi patřil k těm malým hotelům poblíž aténskému náměstí Syntagma, ve kterých host nikdy neměl příležitost zapomenout na to, že je v Řecku. Pokoje byly celé bílé a všechna ta zářivá bělost byla jen občas narušena křiklavými olejomalbami v plastických rámech, na nichž byly zachycené památky – chrámy, sloupové síně a sochy. Z každého pokoje vedly úzké dvojité dveře na miniaturní balkonek, na který se vešla přesně dvě křesílka a titěrný stoleček, u něhož si hosté mohli ráno vypít kávu. V hale a ve výtazích se nebylo kde schovat před rytmickým duněním řecké lidové hudby; kytary a cimbály dováděly v *prestissimo greco* po celém hotelu.

Havelock vyvedl ženu s olivovou pletí z výtahu a sotva se dveře zavřely, oba se zastavili jakoby v očekávání. Hudba nebyla slyšet; oddechli si.

„Zorba si šel odskočit,“ poznamenal Michael a pokynul směrem ke svému pokoji.

„Všichni si musí myslet, že jsme neurotici,“ zasmála se žena, pohodila hlavou a uhladila si dlouhou bílou róbu, která jí báječně ladila s barvou pokožky a zdůrazňovala prsa a postavu. Mluvila anglicky se silným přízvukem, jak se to naučila na ostrovech ve Středomoří, které jsou rejdištěm středozeimních zbohatlíků. Byla to luxusní kurtizána, o jejíž přízeň se ucházeli obchodníci i velmoži, roztomilá kurva, které to myslelo a která se dokázala v pravou chvíli zasmát, žena, která dobře věděla, že i doba jejích radostí jednou skončí. „Zachránil jste mě,“ pravila a sevřela Havelockovu paži.

„Unesl jsem vás.“

„To je někdy totéž,“ opáčila se smíchem.

Měla vlastně pravdu. Na Marathonu narazil Michael na člověka, se kterým před pěti lety pracoval v sektoru Thermaikos. Téhož večera se měl konat v jedné kavárně na náměstí Syntagma večírek a protože se mu to zrovna hodilo, přijal Havelock pozvání. Ta žena se tam objevila také, v doprovodu o hodně staršího obchodníka, který od pohledu vypadal jako pěkný křupan. Ouzo a *pres tissimo greco* udělaly svoje: Havelock seděl vedle té ženy, dotýkali se rukama i nohama; nakonec si vyměnili pohledy. Všechno bylo jasné, a tak se spolu vypořáli.

„Zřejmě mě ráno bude čekat rozzuřený Atéňan,“ prohodil Havelock, když otvíral dveře pokoje.

„Neblázněte,“ protestovala. „On není žádný gentleman – je z Epidauru a v Epidauru se gentlemani nerodí. Prostě stárnoucí vidlák, co si za vojáků nahrabal. Jeden z nepříjemných důsledků jejich vlády.“

„V Aténách,“ spustil Michael cestou k baru, kde stála lahev skotské, „si dávejte pozor na lidi z Epidauru.“ Nalil pití.

„Jezdíte do Atén často?“

„Párkrát jsem tu byl.“

„Co jste tu dělal?“

„Kupoval jsem a prodával.“ Havelock se k ní vydal se sklenkami v ruce. Viděl přesně to, co chtěl vidět, i když nepočítal s tím, že to přijde tak rychle. Žena si svlékla tenký hedvábný plášť a přehodila ho přes židli, načež si začala rozepínat róbu odshora dolů. Její ňadra se lákavě dmula.

„Nekoupil jste si mě,“ prohlásila a volnou rukou uchopila sklenici. „Přišla jsem sama od sebe. *Efaristou*, Michaele Havelocku. Vyslovila jsem vaše jméno správně?“

„Vyslovila jste ho hezky.“

Ťukli si. Natáhla ruku a přejela mu prsty po rtech, po tváři a nakonec po krku. Přitáhla si jeho obličej ke svému a políbili se. Přitiskla se k němu; vzala jeho levou ruku a zasunula si ji pod šaty na rozpálené ňadro. Zaklonila se a zhluboka oddechovala.

„Kde máš koupelnu? Vezmu si na sebe něco – menšího.“

„Tamhle.“

„A co ty? Myslím, kdyby sis trochu odložil. Sejdeme se v posteli. Mám na tebe chuť. Jsi hrozně přitažlivý a já – prostě mám chuť.“

Zvedla plášť ze židle a smyslně proplula dveřmi za postelí. Ohlédla se a v očích měla něco, co nejspíš nebyla pravda, ale co přinejmenším slibovalo příjemnou noc. Ať k tomu má jakýkoli důvod, tahle zkušená děvka mu předvede celý svůj repertoár a on něco takového zrovna chtěl a potřeboval.

Michael se svlékl do trenýrek, odnesl si pití do postele a odhrukl pokrývku. Zalezl pod ní a hmátl po cigaretě.

„Dóbrij večer, prjátěl.“

Hluboký mužský hlas Havelocka nadzvedl; instinktivně sáhl po zbrani, která tam nebyla. Ve dveřích koupelny stál plešatý muž, jehož tvář Michael znal z fotografií, které viděl před lety. Byl z Moskvy, jeden z nejmocnějších exponentů KGB. V ruce držel pistoli, velkou černou Graz-Burju. Cvakl závěr.

„Můžeš jít,“ vybídl Rus ženu, která stála za ním. Proklouzla kolem něj, hodila okem po Havelockovi a zmizela.

„Jste Pjotr Rostov, vedoucí zahraničních operací KGB.“

„Taky vím, jak se jmenujete. Přečetl jsem si váš spis.“

„Stálo vás to dost námahy, *prjatelj*,“ pravil Michael, i když podle chladného tónu svého společníka se rozhodně za přítele nepovažoval. Potrásl hlavou, aby z ní vyhnal malátnost způsobenou směsí ouza a skotské. „Klidně jste mě mohl zastavit na ulici a pozvat mě na kafe. Neřekl bych vám o nic víc a rozhodně nic, co by pro vás mělo cenu. Ledaže by to měla být *„směrtňaja kazň.“*“

„Není to poprava, Havlíčku.“

„Jmenuju se Havelock.“

„Havlíček byl váš otec.“

„To mi skutečně nemusíte připomínat.“

„Podívejte, pistoli držím já a ne vy.“ Rostov pustil závěr, zbraň držel stále namířenou na Michaelovu hlavu. „To je ovšem stará historie a se mnou to nemá co dělat. Zato mě zajímá, co děláte teď. Nebo chcete-li, zajímá to nás.“

„V tom případě vaši agenti nestojí za nic.“

„I kdyby, informují nás průběžně; otázka je, jak přesně.“

„Jestli v nich oznámili, že jsem skončil, tak byly přesné dost.“

„*Skončil*? Takové jednoznačné slovo, a přitom kdo ví, co má vlastně znamenat, že? S čím jste skončil? S jednou akcí, a jste připraven na druhou?“

„Skončil jsem se vším, co by vás mohlo zajímat.“

„Že by v nemilosti?“ Důstojník KGB se opřel o dveře; pistolí teď mířil Havelockovi na krk. „Že by vás vaše vláda už nezaměstnávala? To se mi nechce věřit. Pro vašeho přítele Anthonyho Matthiase to musela být rána.“

Michael se podíval Rusovi do tváře a pak spustil oči na jeho pistoli. „Onehdy se mi jeden Francouz o Matthiasovi zmiňoval. Řekl jsem mu přesně to, co teď povím vám, i když sám nevím,

proč bych to měl dělat. Stejně jste mu zaplatili za to, aby se o něm zmínil.“

„Myslíte Graveta? Ten nás nenávidí. Slušně se k nám dokáže chovat, jen když se prochází po galerii v Kremlu nebo v Ermitáži. Mohl nám namluvit, co chtěl.“

„Proč jste ho tedy využili?“

„Protože vás má rád. Je vždycky daleko snazší odhalit lež, když někdo mluví o někom, koho má rád.“

„Takže jste mu uvěřili.“

„Spíš jste ho přesvědčil a my jsme neměli na vybranou. Povězte to *mně*. Jak ten geniální a okouzlující ministerský předseda reagoval na rezignaci svého *krajana*?“

„Nevím, ale myslím, že to pochopil. Přesně tohle jsem řekl Gravetovi. Matthiase jsem neviděl už pár měsíců, ani jsem s ním nemluvil. Má dost svých starostí a není důvod, proč by mu jeho bývalý žák měl ještě nějaké přidělovat.“

„Byl jste přece víc než jeho žák. V Praze jste se stýkali s jeho rodinou. Tím, čím jste...“

„Čím jsem byl.“

„...jste se stal jen díky *Antonínovi* Matthiasovi.“

„To už je dávno.“

Rostov mlčel; než promluvil, jeho pistole lehce poklesla. „Dobrá, bylo to dávno. Ale co teď? Nikdo není nenahraditelný, jistě, jenže vy jste velice důležitý člověk. Vzdělaný, pracovitý.“

„Důležitost a pracovitost se obvykle spojují s nějakým zaměstnáním a já žádné nemám. Řekněme, že jsem o ně přišel.“

„Chápu dobře, že byste se mohl nechat zlákat?“ Agent KGB spustil hlaveň ještě níž. „Třeba ve směru nového zaměstnání?“

„Víte dobře, že je to nesmysl. Od těch nečekaných přestupů před lety máme na Dzeržinského náměstí taky pár svých agentů. Nerad bych, aby mě označili jako ‚beznadějný případ‘.“

„To je pokrytecké označení. Skoro to vypadá, jako byste měli s takovými soucit.“

„Je to tak.“

„Nemyslím.“ Rostov pomalu napřáhl pistoli. „Nás na hraní se slovíčky neužije. Zrádce je prostě zrádce. Víte, mohl bych vás odvézt s sebou.“

„Tak snadné by to nebylo.“ Michael klidně seděl a díval se Rusovi zpřímá do očí. „Musí se procházet chodbami a výtahy, přecházet ulice – to je riskantní. Mohl byste prohrát. Všechno. Protože já nemám co ztratit, kromě cely v Ljubljance.“

„Pokoj, ne cela. Nejsme barbaři.“

„Pardon. Pokoj, samozřejmě. Stejný pokoj, jaké rezervujeme ve Virginii pro takové jako vy – a přitom stejně zbytečně vyhazujeme peníze. Když z toho lidé jako vy nebo já vyvážnou se zdravou kůží, všechno se okamžitě změní. A všechny ty amyntaly a pentotaly razí jen cestu do pasti.“

„Pořád tu máme agenty.“

„Nevím, kdo to je, stejně jako jste to nevěděl vy, když jste ještě sloužil v terénu. Nikdo to neví. Známe jen právě platné kódy, hesla, díky kterým se dostaneme, kam potřebujeme. Ta, co jsem znal já, už dneska neplatí.“

„Vy se mě vážně snažíte přesvědčit, že pro nás člověk s vašimi zkušenostmi nemá cenu?“

„To jsem neřekl,“ přerušil ho Havelock. „Jenom vám navrhuji, abyste pečlivě zvážil všechna rizika. A taky mějte na paměti ještě jednu věc, něco, co se vám povedlo před dvěma lety. Tehdy jsme zadrželi jednoho vašeho člověka, který právě skončil a byl na cestě na statek v Grasnově. Přes Rigu jsme ho odvezli do Finska a odtamtud do jednoho takového pokoje ve Virginii. Napíchali jsme do něj všechno od skopolaminu po trojitě dávky amyntalu, až nakonec promluvil. Shodil celé agenturní sítě, prozradil spoustu operací, prostě nádhera. Pak jsme se ovšem dověděli ještě něco jiného – totiž, že to, co nám řekl, byla lež slovo od slova. Měl hlavu naprogramovanou jako disk v počítači; zaměstnal tím plno nepostradatelných lidí a ztratili jsme moře času. Takže řekněme, že mě dostanete do Ljubljanky – a já nemyslím, že by vám to vyšlo – jak víte, že vám neprovedu to, co jste vy provedli nám?“

„Protože v takovém případě byste se o téhle možnosti ani nezmínil.“ Rostov stáhl zbraň, ale nespustil ji.

„Skutečně? Mně to připadá jako perfektní zástěrka. Člověk nikdy neví, že? A kromě toho, podařilo se nám vyrobit sérum – vím o něm jen to, že se vstřikuje do týla – které to naprogramování ruší. Prý to nějak neutralizuje lobus occipitalis, i když

nemám tušení, co to k čertu je. Takže my si to teď dokážeme zjistiť.“

„Překvapuje mě, že mi to říkáte jen tak.“

„Proč ne? Třeba se jen snažím ušetřit našim šéfům spoustu starostí – třeba mi jde zrovna o tohle. Nebo to vůbec není pravda, nemáme žádné sérum, možná jsem si to všechno vymyslel. To je taky možné.“

Rus se usmál. „*Chvalit!* Skutečně jste skončil. Bavíte nás tady povídáním, které by mohlo posloužit jenom vám. Opravdu jste na cestě na nějaký statek ve vašem Grasnově.“

„Přesně to jsem se vám snažil vysvětlit. Stojím vám za to riziko?“

„Uvidíme.“ Rus chytil pistoli do dlaně a hodil ji Havelockovi na postel. Michael po ní hrábl ještě za letu.

„Co s ní mám dělat?“

„Co byste myslel?“

„Nic. Protože předpokládám, že první tři náboje jsou jen gumové kapsle s barvou, jenom bych vám umazal šaty.“ Havelock vytáhl zásobník. „Není to zrovna dobrá zkouška. Kdyby kohoutek skutečně fungoval a kdyby se ozvala rána, vrazí sem okamžitě dvacet poskoků a rozstřílejí mě na cucky.“

„Kohoutek funguje a na chodbě nikdo není. Arethusa Delfi je moc na očích vašim lidem a já bych byl blázen, kdybych tu chtěl pořádat přehlídku svého personálu. Myslel jsem, že to víte. Proto jste přece tady.“

„Co tím chcete dokázat?“

Rus se znovu usmál a pokrčil rameny. „Ani nevím. Možná jsem vám to viděl na očích. Když na člověka míříte pistolí a najednou se mu ta zbraň dostane do ruky, jeho první popud je protivníka zlikvidovat. Poznává se to na první pohled a ať se ovládáte sebelíp, zakrýt to nemůžete – pokud k tomu druhému opravdu cítíte nepřátelství.“

„A co jste viděl u mě?“

„Naprostou lhostejnost. Nebo snad únavu.“

„Nevím, jestli máte tak docela pravdu, ale stejně obdivuju vaši odvalu. Máte jí víc než já. Kohoutek tedy funguje?“

„Ano.“

„Žádné kapsle?“

Rus pobaveně zavrtěl hlavou. Žádné kulky. Chci říct, že v nábojích není prach.“ Rostov zvedl levou ruku a pravačkou povytáhl rukáv kabátu. Od zápěstí až k lokti se mu podél ruky táhla tenká rourka; zřejmě se spouštěla ohnutím ruky. „*Snotvornoje*,“ poznamenal a dotkl se pružinek. Říkáte tomu uspávací šipky. Spal byste až do zítřka, zatímco doktor by trval na tom, aby vás převezli do nemocnice. Mohli bychom vás odnést ven, odletět s vámi do Saloniky a pak přes Dardanely do Sevastopolu.“ Rus uvolnil řemínek a sejmul zbraň s ruky.

Havelock si agenta KGB prohlížel zmateným pohledem. „Opravdu jste mě mohli dostat.“

„Jeden nikdy neví, dokud se o to vážně nepokusí. Mohl jsem první střelou minout a koneckonců, jste mladší a silnější; mohl byste mi zlomit vaz. Ale jinak jsem byl ve výhodě.“

„Dokonale. Proč jste to nezkusil?“

„Protože máte pravdu. Nemáme o vás zájem. Riziko je skutečně příliš velké – ne to, o kterém jste mluvil vy, ale jsou ještě jiná. Chtěl jsem prostě znát pravdu a vy jste mě přesvědčil. Už pro svou vládu nepracujete.“

„Jaká rizika?“

„Přesně je neznáme, i když víme, že existují. Všechno, čemu v téhle branži úplně nerozumíte, je potenciální rizikový faktor, ale to vám asi nemusím vysvětlovat.“

„Stejně mi něco povězte. Právě jsem dostal milost a rád bych věděl proč.“

„Dobře.“ Sovětský rozvědčík zaváhal; zamířil ke dveřím na balkon a pootevřel je; pak je zase zavřel a obrátil se k Havelockovi. „Napřed vám musím říct, že mě sem neposlali z KGB; po pravdě řečeno, moji senilní šéfové si myslí, že jsem v Aténách kvůli něčemu jinému. Můžete tomu věřit a nemusíte.“

„Prozradte mi důvod, proč bych tomu měl věřit. Někdo to musí vědět; vy direktori nepodnikáte nic sólo.“

„Vědí to ještě dva další. Jeden můj blízký spolupracovník v Moskvě a jeden oddaný člověk – náš agent – ve Washingtonu.“

„V Langley?“

Rus zavrtěl hlavou. „V Bílém domě.“

„Krása. Takže dva vysocí *kontroljóri* KGB a jeden sovětský špion kousek od prezidentovy kanceláře se rozhodnou, že se mnou potřebují mluvit, ale přitom mě nechtějí unést. Můžou si mě odvézt do Sevastopolu a odtamtud do pokojíku v Ljubljance, kde by z jejich hlediska byl rozhovor jistě mnohem přínosnější, jenže to neudělají. Místo toho mi jejich mluvčí – člověk, kterého znám jen podle fotografií a podle pověsti – řekne, že jsou se mnou spojena rizika, která sice nedokáže popsat, ale ví o nich, a díky jim dostanu možnost si vybrat, jestli chci mluvit nebo ne – a nemám ani sebemenší představu, o čem vlastně. Je to tak?“

„Máte slovanskou schopnost jít přímo k jádru věci.“

„Nechápu, co s tím mají společného moji předci. To dá rozum. Vy jste mluvil a já vás poslouchal; zopakoval jsem vaši řeč – nebo to, co mi chcete říct. Logika.“

Rostov se odlepil od dveří na balkon a zatvářil se zamyšleně. „To je právě to, co mi tu chybí – logika.“

„Mluvíte zase o něčem jiném.“

„Přesně tak.“

„O čem?“

„O vás. A o Costa Brava.“

Havelock se zarazil, v očích se mu zle zablesklo, ale jinak se dokázal ovládnout. „Pokračujte.“

„Ta žena. Kvůli ní jste skončil, že?“

„Rozhovor je u konce,“ uťal ho Havelock. „Koukejte vypadnout.“

„Prosím.“ Rus zvedl ruce – bylo to prosebné gesto. „Měl byste mě vyslechnout.“

„Nemám ten pocit. Nemůžete říct nic, co by mě mohlo sebe-míň zajímat. Vojennaja si může gratulovat – odvedli dobrou práci. Zvítězili, tak jako předtím ona. Že potom prohrála všechno, to je jiná věc. Je po všem a není třeba o tom dál mluvit.“

„Ale je.“

„Podle mě ne.“

„Lidi z VKR jsou maniaci,“ pronesl Rus tiše a naléhavě. „To vám nemusím vykládat. My dva jsme sice nepřátelé a ani jeden z nás se nesnaží předstírat opak, ovšem zároveň uznáváme určitá pravidla. Nejsme vzteklí psi, jsme profesionálové. Máme k sobě

respekt – možná pramení ze strachu, i když ne bezpodmínečně. Tohle musíte uznat, *prjátěl*.”

Zkoumavě se navzájem pozorovali. Pak Havelock přikývl. „Znám vás ze spisů, stejně jako vy mě. Vy jste s tím neměl nic společného.“

„Zbytečná smrt je pořád zbytečná – a pořád je to smrt. Zbytečná a navíc provokující smrt je velmi nebezpečný způsob plýtvání. Může se svému původci desetkrát vymstít.“

„To vyprávějte VKR. Co se jich týče, nešlo o plýtvání, ale o nutnost.“

„Řezníci,“ vyštěkl Rostov. „Copak se jim dá něco říct? Jsou to dědicové mučírén NKVD, potomci masového vraha Jagody. Mají plnou hlavu jeho paranoidních výmyslů, když ještě před půl stoletím střílel klidné, rozumné lidi, protože si myslel, že jejich nedostatek fanatismu je totéž jako zrada revoluce. Víte vy vůbec, co VKR je?“

„Vím o nich dost, abych se držel pěkně stranou a doufal, že se vám podaří je zvládnout.“

„Přál bych si, abych vám mohl říct, že to dokážeme. Je to, jako kdyby se u vás stala nějaká skupina pravicových extrémistů odnoží CIA.“

„U nás je všechno pod kontrolou – někdy. Kdyby takové oddělení vzniklo – což by se mohlo stát – bylo by neustále bedlivě sledováno a stalo by se terčem kritiky. Pečlivě by jim kontrolovali rozpočet, analyzovali jejich metody, a nakonec by s nimi vyrazili dveře.“

„Taky jste párkrát ujeli – ty vaše komise pro neamerickou činnost, McCarthyové, Hustonovy plány, čistky mezi novináři. Spousta lidí přišla o živobytí nebo i o život. Ani vy nejste neomylní.“

„Občas. Ale nemáme žádné gulagy, žádné ‚rehabilitační‘ kursy v Ljubljance. A i ti novináři jsou mnohem zodpovědnější. Podařilo se jim svrhnout vládu horkých hlav, kdežto ti vaši zdivočelí papaláši sedí dál na svých místech v Kremlu.“

„Dobře, chyby najdeme na obou stranách. Jenomže my jsme mnohem mladší, a mládí se může dopouštět chyb.“

Michael ho přerušil: „Kupříkladu, nic na naší straně se nedá srovnat s tou akcí VKR – *pamiňáčiki*. Žádný parlament ani vláda v dějinách by na něco takového nedal peníze!“

„To je další paranoidní výmysl,“ vykřikl agent KGB a posměšně dodal: „*Pamiňáčkiki!* I to slovo je nesmyslná zkomolenina! Dávno zavržená taktika, na kterou si někdo před desítkami let vzpomněl! Přece nevěříte, že něco takového existuje dodnes!“

„Věřím tomu míň než VKR, ale rozhodně víc než vy – pokud nelžete.“

„No tak, Havelocku! Posílat ruské děti do Spojených států, aby tam z nich vychovali zarytí, a zřejmě romantičtí a senilní marxisti tajné agenty? Pitomost! Zkuste myslet hlavou. Z psychologického hlediska by to bylo nesmyslné, ne-li učiněná katastrofa. A to nemluvím o dalších věcech. Většina z nich by se nechala zlákat džínami, rockem a rychlými bouráky. Byli bychom blázni.“

„Teď lžete. Víte dobře, že existují, stejně tak jako my.“

Rostov pokrčil rameny. „Jde o to, kolik jich může být. A za kolik stojí. Může jich být padesát, sto, dvě stě? Dvě stě tragických figurek, které se potloukají po městech, scházejí se ve sklepech, aby žvanily o hloupostech, a které ani pořádně nevědí, proč jsou tam, kde jsou? Věřte mi, na tyhle takzvané turisty dá dneska málokdo.“

„Stejně jste je nestáhli.“

„Kam bychom je dali? Jenom pár jich mluví rusky – spíš by nám dělali potíže. Necháváme je vyhynout, *prjátěl*, nic víc. Občas jim trochu zalichotíme, abychom se jich zbavili.“

„Vojennaja se jich zbavit nechce.“

„Už jsem vám říkal, že lidi z VKR se ženou za iluzemi.“

„Rád bych věděl, jestli tomu skutečně věříte,“ prohlásil Michael s pohledem upřeným na Rostova. „Všichni ti vychovatelé nebyli senilní romantici a všichni ti takzvaní turisté nejsou úplní amatéři.“

„Pokud v současné době – nebo nedávno – *pamiňáčkiki* provedli nějakou akci, tak o ní nevíme,“ pravil Rus rozhodně.

„A jestli k tomu došlo a vy o tom nevíte, to už by bylo něco, ne?“

Rus se ani nepohnul; promluvil tichým, zamyšleným hlasem: „VKR si pečlivě střeží svoje tajemství. Samozřejmě, byla by to bomba.“

„Tak aspoň máte o čem přemýšlet. Říkejte tomu třeba dárek na rozloučenou od starého nepřítele.“

„O takové dárky nestojím,“ prohlásil Rostov chladně. „Jsou stejně nesmyslné jako vaše přítomnost tady v Aténách.“

„Když se vám to nelíbí, vraťte se do Moskvy a hrajte si tam na svém písečku. Vaše infrastruktura mě už dávno nezajímá. A jestli nemáte v rukávě ještě nějakou žertovnou hračičku, navrhuju, abyste vypadl.“

„Právě o to jde. *Pěška*. Pěšák. Jak říkáte, infrastruktura. Každý pracuje na něčem jiném, ano, ale dohromady tvoří celek. První je KGB a všechno ostatní je až na druhém místě. Muž nebo žena může sice přejít k Vojennoj, dokonce se i u ní může vyšvihnut, ale ze všeho nejdřív musí projít KGB. Přinejmenším musí mít na Dzeržinského náměstí spis. U agentů z jiných zemí se na to dbá ještě důrazněji. Bezpečnostní důvody, chápete.“

Havelock se posadil na posteli a k jeho vzteklému výrazu se připojil nechápavý pohled. „Řekněte mi, co chcete, a hezky svižně. Moc mi nevoníte, *prjátěl*.“

„Nikdo z nás nevoní, Michale Havlíčku. A naše nosy si ne a ne zvyknout, co? Naopak, začnou být citlivější – na jednotlivé variace základního pachu. Jako u zvířat.“

„Mluvte.“

„V žádném oddělení ani pobočce KGB neexistuje jediný záznam o Jenně Karatsové.“

Havelock se zadíval na Rusa a znenadání vyskočil z postele; uchopil přitom pokrývku a hodil ji Rusovi do obličeje. Vrhł se kupředu a připlácl Rostova ke stěně u dveří na balkon. Zkroutil agentovi KGB zápěstí, zarazil mu hlavu do rámu laciné olejomalby a pravou rukou mu nasadil nelsona. „Za tohle bych vás mohl zabít,“ zasyčel. „Říkal jste, že bych vám mohl zlomit vaz. Teď by to šlo.“

„To byste mohl,“ chraptěl Rus. „A zaplatil byste životem. Bud hned tady, nebo venku na ulici.“

„Myslel jsem, že v hotelu nikoho nemáte!“

„To jsem lhal. Mám tu tři muže, dva se potloukají v hale převlečení za číšníky a jeden stojí na schodech. Tady v Aténách byste

se neměl kam schovat. Mám svoje lidi i venku – u každých dveří. Dal jsem jim jasné pokyny: mám odejít určeným východem v určenou dobu. Pokud se tak nestane, mají rozkaz vás zlikvidovat. Půjdou okamžitě sem a z hotelu byste nemohl vyklouznout. Nejsem přece blázen.“

„To sice ne, ale jak jste před chvílí říkal, jste *zvíře!*“ Pustil Rusa a odhodil ho na druhý konec pokoje. „Vraťte se do Moskvy a řekněte jim, že to moc smrdí a ať přijdou s něčím jiným. Na tohle vám neskočím, *prjátěl*. A ven!“

„Tohle není žádná past,“ protestoval Rostov a držel se za krk. „Jak jste sám tvrdil: co byste nám mohl říct, aby to stálo za to? Skončil jste. I když nejste naprogramovaný, mohl byste nás dostat do pěkných malérů – i to nás napadlo. Můžete mluvit, co hrdlo ráčí, a my se podle toho můžeme zařídit, ale nic z toho, co řeknete, už neplatí. Přes vás se potřebujeme dostat ke strategiím – k žádným šifrám, ale ke dlouhodobým strategiím, které Washington kvůli vám zrušil, aniž by vás o tom pochopitelně informoval. A my vám jen zbuhdarma předvedeme své lidi. To si přece musíte uvědomovat. Chcete mi tu vyprávět o logice? Dejte si pozor, o čem mluvíte.“

Havelock zíral na sovětského rozvědčíka celý rozechvělý. Nedokázal si představit, jak by snesl pomyslení na to, že na Costa Brava došlo k omylu. *Nemohlo k němu dojít*. Celou věc prozradil zběh od Baadera a Meinhofové. Akta případu poslali do Madridu, kde si je osobně prostudoval a snažil se přitom najít jediný zlomek důkazu, který by svědčil o opaku. Nenašel nic. Dokonce i Anthony Matthias – *Antonín Matyáš*, jeho přítel, učitel a téměř otec – si vyžádal hloubkové ověření. Bylo pozitivní.

„Ne! Sám jsem to viděl! Ona tam byla! Řekl jsem, že to chci vidět na vlastní oči, a oni souhlasili!“

„Oni? Kdo – oni?“

„Víte to stejně dobře jako já! Lidi jako vy! Vnitřní vrstva, stratégové. Nehledali jste dost pečlivě. Jste na omylu!“

Rus pomalu otáčel hlavou a levou si třel hrdlo. „Nepopírám, že ta možnost pořád existuje – jak jsem povídal, VKR je šíleně tajnůstkářská, a *zvlášť* v Moskvě – ale pravděpodobnost je hrozně malá. Dost nás to zarazilo. Zavedou do pasti velice výkonnou

vlastní agentku a pak z toho obviňují KGB, přičemž tvrdí, že patřila k nám. Výsledkem celé akce je neutralizace jejího stálého společníka a milence, supertajného a výjimečně talentovaného agenta. Ztratí iluze, je znechucen a nakonec dá výpověď. Jsme z toho celí tumpachoví, prohledáme archívy, dokonce i ty nejtajnější – není prostě nikde. Jenna Karatsová k nám nikdy nepatřila.“ Rostov se odmlčel a opatrně pohlédl na svého protivníka: Michael Havelock byl nebezpečný jako rozdrážděný panter. Rus pokračoval: „To, že jste s tím praštil, nás samozřejmě potěšilo, ale zároveň se ptáme – proč? Proč k tomu došlo? Měl to být trik, a pokud ano, k čemu měl sloužit? Kdo na tom vydělá? Na první pohled my, ale stejně – proč? A jak?“

„Na to se zeptejte VKR,“ vykřikl Michael pohrdavě. „Oni to takhle neplánovali, ale prostě to tak vyšlo. Můj odchod je jen něco jako prémie! Zeptejte se jich!“

„Ptali jsme se,“ pravil Rus. „Jednoho sekčního šéfa, který je rozumnější než ostatní a možná proto se jich bojí. Řekl nám, že on sám nevěděl nic o žádné Karatsově ani o celém případu, ale protože se nikdo z terénu na nic neptal, předpokládal, že by nebylo zdravé do toho strkat nos. Navíc nám připomněl, že výsledky byly přece vynikající – zbavili jsme se dvou agentů, obou schopných, jednoho dokonce zvláště schopného. Vojennaja se mohla zbláznit radostí, že si to můžou připsat k dobru.“

„Proč taky ne? Já jsem šel z kola ven a ji by mohli očistit. Ať se říká oběti jak chce, vždycky je to oběť. Pro daný účel není vždycky nutné. Přiznal to a ještě navíc potvrdil.“

„Nepotvrdil to a mluvil úplně o něčem jiném. Říkal jsem, že měl nadělán do kalhot. Jenom díky své hodnosti jsem z něj vytáhl tolik.“

„To jste dobrý.“

„Prostě jsem poslouchal, tak jako jste mě poslouchal vy. Vyprávěl nám, že nemá nejmenší ponětí, co se stalo a proč.“

„Že on to nevěděl,“ odfrkl si Havelock. „Ale lidi v terénu to věděli a ona to věděla!“

„Nesmysl. Jeho oddělní zodpovídá za všechny akce v jihozápadním Středomoří, tedy i na Costa Brava. Jakákoli tajná schůzka – a zvláště s někým od Baadera a Meinhofové – by mu musela pro-

jít rukama.“ Rostov se na okamžik odmlčel a pak tiše dodal: „Za normálních okolností.“

„Takže to není takový nesmysl,“ chtěl vědět Michael.

„Pravděpodobnost omylu je velmi malá. Téměř nulová.“

„To mi stačí,“ vykřikl Havelock. Vlastní výbuch ho trochu znepokojil.

„Vy tomu prostě chcete věřit. Možná, že musíte.“

„Není to přece žádné tajemství, že VKR dostává každou chvíli rozkazy přímo z Kremlu. Jestli nelžete, tak vás prostě obešli.“

„Jistě, a tohle pomyšlení mě děsí víc, než si umíte představit. Na druhé straně, i když vám musím přiznat hodně úspěchů, *přítel*, nemám pocit, že by se kremelští stratégové starali o lidi jako vy nebo já. Mají důležitější věci na práci. A navíc většinou nemají ani páru o tom, co děláme.“

„Ale o Baaderovi a Meinhoferové páru mají! I o Organizaci pro osvobození Palestiny a o Rudých Brigádách a o všech těch dalších armádách, co se toulají po světě a vyhazují lidi do povětří! To je *politika!*“

„Jenom pro maniaky.“

„A o čem jiném mluvíme než o maniacích?“ Michael se zarazil; něco důležitého mu došlo. „Rozluštili jsme šifru VKR. Byla opravdová, viděl jsem jich už dost na to, abych to poznal. Já sám jsem se s ní spojil a ona odpověděla! Taky jsem odeslal zprávu těm lidem na lodi a oni taky odpověděli! Tohle mi vysvětlete!“

„To nemůžu.“

„Tak vypadněte!“

Agent KGB pohlédl na hodinky. „Stejně už musím. Náš čas uplynul.“

„To tedy ano.“

„Skončili jsme ve slepé uličce.“

„Já ne.“

„Nemyslím si to a právě proto vás považuju za nebezpečného. Víte co víte a já vím, co vím. Ať chcete nebo ne, je to slepá ulička.“

„Máte nejvyšší čas, nezapomněl jste?“

„Nezapomněl. Nechtěl bych se tu octnout pod palbou. Už jdu.“ Rostov se otočil s rukou na klice. „Před pár minutami jste říkal, že to moc smrdí a že nám na to neskočíte. Řekněte to svým

přátelům ve Washingtonu, *prjateľ*. My vám na tohle taky neskočíme.“

„Ven!“

Dveře se zavřely a Havelock zůstal asi minutu nehybně stát; promítal si v duchu Rusovy oči. Bylo v nich příliš mnoho pravdy. V průběhu let se Michael naučil rozlišovat, kdy lidé – a zvláště jeho nepřátelé – mluví pravdu. Rostov rozhodně nelhal: mluví pravdu, aspoň tak, jak jí sám věřil. To znamenalo, že tenhle mocný stratég KGB byl jen loutkou v rukou svých nadřízených v Moskvě. Pjotr Rostov nebyl ničím jiným než zkouškou naslepo – vysoko postavený důstojník rozvědky, který se díky informacím, o nichž je přesvědčen, že je jeho šéfové nemají, snaží navázat kontakt s nepřítelem a naverbovat amerického agenta pro sovětskou výzvědnou službu. Čím vyšší důstojník, tím je celá historka důvěryhodnější – dokud dotyčný důstojník hovoří podle pravdy tak, jak jí sám zná, a jak jí také vnímá jeho protivník.

Michael zamířil k nočnímu stolku, na který před půlhodinou postavil sklenici whisky. Zvedl ji, vyprázdnil jedním douškem a zadíval se na postel. Když si vzpomněl, jaký obrat vzal celý večer během pouhých třiceti minut, musel se usmát; ta děvka mu předvedla, co umí, i když ne tak, jak původně čekal. Smyslná kurtizána ze salónů horních deseti tisíc byla jen součástí léčky. Kdy vůbec to divadýlko skončí? Napřed Amsterdam, pak Paříž, teď Atény.

Možné je, že léčkám nebude konec, dokud se on sám někde nezastaví. Třeba ho jeho pronásledovatelé nechtějí pustit z očí, dokud cestuje, snaží se ho zahnat do kouta a čekají, až spáchá zločiny, o kterých se ve své úchylné fantazii domnívají, že je hodlá spáchat. Už jen to, že se bez ustání pohybuje z místa na místo, jim potvrzuje jejich podezření. Nikomu by se nechtělo bezcílně potulovat sem a tam, zvláště, když strávil většinu života právě tímhle způsobem. Jestliže to tedy dělá on, znamená to pro ně, že tak činí na základě něčích příkazů – jinak by přece zůstal na jednom místě. Usadil by se.

Snad bylo vážně načase, aby toho nechal; ostatně, jeho zdravotní dovolená se chýlila ke konci. Musel odeslat telegram, přijmout nové závazky. Začít znovu. Sešel se s téměř zapomenutým

přítelem, který mu nabídl nový život, možnost definitivně pohřbít minulost, zapustit kořeny, seznámit se s novými lidmi, učit je.

Co budeš učit, Michale?

Nech mě na pokoji! Nepatříš ke mně a nikdy jsi nepatřila!

Hned ráno pošle Harrymu Lewisovi telegram, půjčí si auto a pojedje na severozápad do Kerkyry, kde nasedne na loď do Itálie. Tuhle cestu absolvoval už dřív, bůhví, pod jakým jménem a za jakým cílem; tentokrát ovšem pocestuje jako Michael Havelock, hostující profesor. Z Brindisi se pak vydá vlakem přes Itálii do Říma, do města, které odedávna zbožňoval; pobude tam tak dva týdny. Bude to poslední zastávka na jeho cestě, místo, kde konečně odloží všechny vzpomínky na svůj minulý život.

V Concordu má také spoustu práce. Ani ne za tři měsíce se bude muset ujmout svých povinností hostujícího profesora a do té doby je třeba vyřešit různé praktické záležitosti – připravit si přednášky (pod vedením zasvěcených kolegů), prostudovat si učební plány, zvážit, kde by mohl svými znalostmi nejvíce prospět. A možná krátce navštívit Matthiase, který mu jistě rád pomůže – i když má pořád tak málo času: ze všech lidí na světě právě Antonín Matyáš bude mít z návratu bývalého studenta na univerzitu největší radost. Právě tam totiž všechno začalo...

Taková spousta práce.

Musí mít kde bydlet – dům, nábytek, nádobí, knihy, křeslo, kde by mohl sedět, a postel, kde by mohl spát. O takových věcech doposud nikdy nepřemýšlel a při pomyslení na ně se ho zmocňovalo vzrušení.

Zašel k baru a nalil si další skotskou. Podíval se na svůj obličej v zrcadle a jen tak, pro nic za nic, pronesl: „*Příтели*. V téže chvíli vytřeštil oči na svůj obraz a praštil sklenicí o zem, až se rozletěla na kousky. Jeho vlastní oči ho fascinovaly. Proč? Pochopil. Viděl tehdy na Costa Brava skutečně pravdu?

„Nech toho,“ zařval nebo zašeptal – nedokázal říci. „Už je po všem!“

Dr. Harry Lewis seděl u psacího stolu ve své pracovně a v ruce držel telegram. Počkal, až se ozve hlas jeho ženy; nemusel čekat dlouho.

„Tak ahoj, miláčku,“ zavolala na něj z předsíně. Zaslechl zaklapnutí dveří; odešla.

Lewis zvedl telefon a vytočil meziměstský kód 202: Washington, D. C. Následujících sedm čísel znal z paměti a nikdy si je nikam nezapsal; po jejich volbě hovor automaticky obešel všechna počítaďla a nezaznamenal se na účet.

„Ano,“ zazněl na druhém konci mužský hlas.

„Bříza,“ ohlásil se Harry.

„Mluvte, Břízo. Nahráváme vás.“

„Vzal to. Poslal z Atén telegram.“

„Nějaké změny v datech?“

„Ne. Bude tu měsíc před začátkem trimestru.“

„Zmínil se, kam pojedete z Atén?“

„Ne.“

„Budeme sledovat letiště. Díky, Břízo.“

Řím, do něhož Havelock zavítal, nebyl zdaleka tím Římem, kde by se mu chtělo zůstat. Všude se stávkovalo a všeobecný zmatek jen umocňovala prchlivá italská povaha, která si popřávala volný průchod na každém rohu. V kanálech se válely nevyvezené odpadky společně s nedoručenou poštou, taxíky skoro neexistovaly a většina restaurací musela zavřít vzhledem k nedostatečnému zásobování. *Poliziotti*, kteří už měli dost toho, nechat se věčně urážet, také vyhlásili stávkou, a jen tím zvýšili chaos, který i bez toho panoval v římské dopravě; telefony, které spadaly pod státní správu pošt, fungovaly ještě hůře než obvykle a jejich použití bylo téměř vyloučené. Ve městě vládla hysterie povzbuzená navíc další papežskou bulou – představte si, ten cizák, *polacco!* – která stavěla na hlavu všechna pokroková opatření provedená od II. vatikánské konference. *Giovanni Ventitreesimo! Dove sei?*

Michael už trávil v Římě druhý večer; před dvěma hodinami vyrazil ze svého *pensione* na Via Due Macelli a vydal se směrem k Via Flaminia Vecchia v domnění, že povečeří ve svém oblíbeném podniku. Měli zavřeno a ani sebevětší dávka trpělivosti mu nepomohla sehnat taxi, které by ho odvezlo zpátky ke Španělským schodům.

Právě, když dorazil na severní konec Via Veneto a zacházel do postranní uličky, aby se vyhnul skrumáži lidí pobíhající po Venetu, zahlédl v osvětlené výkladní skříní cestovní kanceláře plakát hlásající světu krásy Benátek.

Proč ne? No vážně, proč by si tam nezajel? Protože nemusel nic plánovat, mohl své plány měnit podle potřeby. Podíval se na hodinky: bylo sotva půl deváté, možná pozdě na to, aby se hnul na letiště a pokoušel se koupit letenku, ale – pokud se dobře pamatoval, jako že ano – z Říma přece vyjíždějí vlaky až do půlnoci. Proč tedy nezkusit vlak? Pomalá cesta po železnici z Brindisi vedoucí krajinou, která se během staletí nezměnila ani co by se za nehet vešlo, ho dokonale okouzila. Za pár minut si může sbalit své jediné zavazadlo a během dalších dvaceti už může stát na nádraží. Za peníze, co má, určitě lístek dostane, a i kdyby ne, může se vždycky vrátit na Via Due Macelli, kde si zaplatil pokoj na týden dopředu.

O tři čtvrti hodiny později procházel Havelock pod vysokým průčelím Ostijského nádraží, které vystavěl Mussolini za oněch romantických časů trumpet, bubínků, pochodů a vlaků, co jezdily podle jízdního řádu.

Italština nepatřila k Michaelovým silným stránkám, ale číst v ní dokázal obstojně: *Biglietto per Venezia. Prima classe*. Fronta nebyla dlouhá a štěstí mu přálo. Za osm minut odjíždí slavný rychlík *Freccia della Laguna* a pokud si siňor chce trochu připlatit, dostane se mu komfortu v podobě vlastního kupé. Siňor souhlasil; pokladník mu orazítkoval ozdobný lístek a sdělil mu, že *Freccia* odjíždí z *binario trentasei*, dvojitého nástupiště, které neleželo od pokladny dál než na délku několika fotbalových hřišť.

„Fate presto, signore! Non perdetevi tempo! Fate in fretta!“

Michael se ponořil do hemžící se masy lidí a co nejrychleji kráčel k nástupišti 36. Pod obrovskou kopulí Ostijského nádraží panoval zmatek – jako obvykle: skřípot příjíždějících vlaků se mísil s kvílením odjíždějících, z ohlušujícího řevu se tu a tam vyloupila štavnatá nadávka; nosiči evidentně také stávkovali. Po pěti minutách čirého zoufalství se mu podařilo probojovat se na hledané nástupiště, kde – pokud to vůbec šlo – vládl ještě větší chaos než ve zbytku nádraží. Současně s plánovaným odjezdem

jeho rychlíku dorazil od severu vlak nacpaný lidmi a nastupující a vystupující ubožáci klopýtali přes rozházené vozíčky na zavazadla. Připomínalo to scénu z Dantova Pekla.

Najednou mezi zmítajícími se těly zahlédl ženskou hlavu s širokým kloboukem, který jí zakrýval tvář; právě vystoupila z vlaku od severu a mluvila s průvodčím. Nestalo se mu to poprvé: stejná barva vlasů, stejný účes, tatáž linie krku; šátek, klobouk nebo kabát podobný těm, jaké nosila ona. Ano, už se mu to stalo dřív – snad až příliš často.

Pak se žena otočila a Havelockovým tělem projela ostrá bolest, jako by ho bodali do prsou rozžhaveným nožem. Tvář, kterou viděl na druhém konci perónu mezi pobíhajícími davy, se mu nezdála. Byla to ona.

Jejich oči se setkaly: její se rozšířily v němé hrůze a ve tváři jí ztuhly rysy. Rychle se odvrátila a vrhla se do davu před sebou.

Michael zamrkal, aby zahnal bolest, šok a neovládnutelný třes, který ho zčistajasna přepadl. Odhodil kufr; musel jednat, rozběhnout se za tou živou mrtvolou z Costa Brava. Byla přece naživu! Žena, kterou miloval, která jeho lásku zradila a zaplatila za to životem, byla *naživu!*

Jako vzteklé zvíře rozrážel těla kolem sebe, volal na ni jménem, zapřísahal ji, aby na něj počkala, poroučel lidem kolem, aby ji zastavili; proletěl po rampě pod masivní kamennou branou, nedbal na křik těch, které porazil a nechal za sebou ležet, na rány, které na něj ze všech stran pršely, ani na ruce, které mu trhaly šaty.

Nikde ji neviděl.

Co se to proboha stalo?

Jenna Karatsová žila!

Pohled na Jennu Karatsovou ho zasáhl jako blesk z čistého nebe a bez varování jej vrhl zpět do temného světa, který chtěl hodit za hlavu. Žila! Musel jednat, musel ji najít; naslepo se prodíral davem, rozrážel ruce a ramena. Jeden východ, pak druhý, třetí, čtvrtý: zastavil několik strážníků a pracně lovil v paměti italská slovíčka. Vychrlil na ně její popis a každou zmrzačenou větu ukončil výkřikem „*Aiuto!*“, aby se pokaždé setkal jen s pokrčením ramen a pohledem plným nelibosti.

Utíkal jako o život. Schodiště, dveře, výtahy. Vrazil dva tisíce lir ženě mířící na dámskou toaletu a pět tisíc nějakému pomocnému dělníkovi; dále vyslechl tři průvodčí, kteří obtěžkáni taškami odcházeli z budovy, evidentně domů.

Nic. Nikde nebyla.

Havelock se opřel o koš na odpadky; podrápané ruce mu krvácely a pot mu stékal po zádech. Chvíli se mu zdálo, že se do odpadků vyzvrací – jeho zoufalství přesáhlo všechny meze. Musel se sebrat, vzpamatovat se, a toho mohl dosáhnout jenom tím, že nepoleví, bude pokračovat, i když třeba pořád pomaleji, ale přece jen se úplně nezastaví. Musí uklidnit své zběsile bušící srdce a najít aspoň kousek mozku, který by byl schopen rozumně uvažovat. Matně si vzpomněl na svůj kufr; byla malá pravděpodobnost, že by se s ním mohl ještě shledat, ovšem jít se po něm podívat byla alespoň nějaká činnost. Vydal se na zpáteční cestu davem; tělo ho bolelo, smysly měl otupené a jen nedokonale vnímal strkající se postavy kolem, jako by procházel temným tunelem plným stínů a hvízdajícího vichru. Ani nevěděl, jak dlouho mu trvalo, než konečně prošel pod vysokým obloukem brány a stanul na vyliďněném nástupišti. *Freccia* odjela a úklidové čety se vrhly na vlak od severu, na vlak, kterým přijela Jenna Karatsová.

Svůj kufr, pomačkaný a s potrhanými řemeny, našel zaklesnutý mezi okrajem nástupiště a stěnou třetího vagónu; přiklekl a vytáhl jej na perón. Zabíral střídavě za jednu a pak za druhou

stranu, až kůže zaskřípala, kufr vyletěl nahoru a Michael neohrabaně vstal a uvědomil si, že zřízenec se zastavil a civí na něj se směsí pobavení a hnusu v očích: zřejmě si myslí, že jsem opilý, napadlo ho.

Držadlo konečně povolilo a kufr se naklonil směrem dolů. Havelock ho vzal do náruče a vydal se po nástupišti k rampě, dobře si vědom toho, že kráčí jako náměsíčný.

Nikdy si nevzpomněl, kdy a kudy se dostal ven; probral se teprve, když se s kufrem přitisknutým k tělu potácel kolem osvětlených výloh na ulici před nádražím. Věděl, že kolemjdoucí na něj vyjeveně zírají, na jeho potrhané šaty a rozbitý kufr, ze kterého vylézaly jeho propriety. Chladný noční vzduch pomalu rozháněl mlhu, která se mu nahromadila v hlavě; zdravý rozum se mu vrátí nejlépe tak, že bude myslet na drobné, i když nutné věci: umyje se, převlékne, zapálí si a koupí nový kufr.

F. MARTINELLI Valigeria. Tmavě rudý neón zářil nad obrovskou výlohou plnou potřeb pro cestovatele; šlo o jeden z těch obchodů poblíž Ostijského nádraží, které slouží bohatým cizincům a zazobaným Italům. Prodávaly se tu předražené napodobeniny předmětů denní potřeby, z nichž se stalo luxusní zboží přidáním špetky stříbra a naleštěné mosazi.

Havelock na okamžik zaváhal, zhluboka se nadechl a sevřel kufr, jako by to byl kus prkna, jehož se přidržuje uprostřed rozbouřeného moře a bez něhož by se utopil. Vešel dovnitř; naštěstí se už blížila zavírací doba a v obchodě nebyla ani noha.

Zpoza pultu se vynořil vedoucí a tvářil se vyplašeně. Zarazil se a ucukl, jako by uvažoval, jestli se má dát na útěk. Havelock rychle promluvil chabou italštinou: „Takhle mě zřídili v tlačeni na nádraží. Bohužel jsem upadl. Musím si koupit pár věcí. Tedy, hodně věcí. Každou chvíli mě čekají v Hassleru.“

Po zmínce o nejpřepychovějším římském hotelu se vedoucí ztvářil soucitně, ne-li dokonce přátelsky.

„*Animali,*“ zvolal a zamával rukama, jako by vyčítal Bohu, co to zase provedl. „To je prostě příšerné, siñore! Dovolte, abych vám pomohl...“

„Budu potřebovat nový kufr. Z dobré, měkké kůže, jestli nějaký máte.“

„Naturalmente.“

„Chápu, že od vás asi žádám moc, ale nemohl bych se někde umýt? Hrozně nerad bych se s komtesou setkal v tomhle stavu.“

„Prosím, tudy, siñore! Tisíckrát prosím za prominutí, a mluvím za celý Řím! Tudy...“

Zatímco se Michael vzadu myl a převlékal, myslel na dvě krátké návštěvy Říma v doprovodu Jenny Karatsové. Poprvé Římem jen projížděli, kdežto podruhé tu byli mnohem déle – tři, čtyři dny, pokud se dobře pamatoval. Projeli celý Balkán v převlečení za jugoslávské manžele, nasbírali informace o ochraně státních hranic a v Římě čekali na další rozkazy z Washingtonu; jejich spojkou byl člověk, na kterého se nedalo jen tak lehce zapomenout, protože v Itálii fungoval jako jediný černý atašé na velvyslanectví.

Jejich první setkání se neobešlo bez špetky humoru – tedy, černého humoru. Michael a Jenna se s ním měli sejít v malé, zastrčené restauraci na západ od Palatinu; mačkali se u baru, čekali, až atašé přijde a sám si vybere vhodný stůl, a ani si nevšimli vysokého černého vojáka, který stál napravo od nich a objednával si martini. Po několika minutách se černoch usmál a prohlásil: „*Catasta di legna* mi už leze krkem, masa Havelock. Co kdybychom se posadili?“

Jmenoval se Lawrence Brown, přesněji podplukovník Lawrence B. Brown; to prostřední B. byla zkratka jeho skutečného jména – Baylor.

„To mi věřte,“ sdělil jim ještě téhož večera po několika panácích, „ti hoši z rozvědky si vážně mysleli, že ‚Brown‘ – hnědý – je pro mě jako krycí jméno, ‚velice výstižné‘, nebo to aspoň tvrdili. Každopádně je to lepší než ‚atašé Černá Huba‘ nebo tak.“

S Baylorem by si teď mohl promluvit... pokud s tím ovšem bude Baylor souhlasit. Ale kde? Nemůže to být nikde blízko velvyslanectví; vláda Spojených států má jednomu bývalému agentovi hodně co vysvětlovat.

Zatímco mu vedoucí balil šaty do příšerně předraženého nového kufru, podařilo se Michaelovi po dvaceti minutách horečného úsilí dovolat na velvyslanectví. Starší atašé Brown byl právě na recepci v prvním patře.

„Řekněte mu, že to spěchá,“ požádal Michael. „Já jsem... Baylor.“

Lawrence Baylor se rozhodně netvářil nadšeně a málem Havelocka odmítl. Ať chce bývalý rozvědčík mluvit o čemkoli, bude lepší si o tom promluvit na vyslanectví. Je pro to spousta dobrých důvodů...

„A co kdybych vám řekl, že jsem zpátky ve hře? Třeba mě za to neplatíte vy, ani nikdo jiný, ale každopádně jsem zpátky. Být vámi, plukovníku, nebral bych to na lehkou váhu.“

„Na Via Pancrazio je kavárna, La Ruota del Pavone. Znáte to tam?“

„Najdu to.“

„Budu tam za tři čtvrtě hodiny.“

„Dobře, počkám.“

Od stolku v nejzapadlejším koutě kavárny Havelock sledoval, jak si důstojník objednává u baru karafu vína a jak se k němu přibližuje. Baylorův mahagonový obličej vypadal přísně a napjatě – evidentně mu nebylo do smíchu. Když došel k Michaelovu stolu, ani mu nenabídl ruku; rovnou se posadil, pomalu a zhluboka si oddechl a pokusil se o úsměv.

„Rád vás vidím,“ prohlásil nepřesvědčivě.

„Díky.“

„A jestli pro mě nemáte nic, co bychom rádi slyšeli, tak doufám, kamaráde, že je vám jasné, do jakého maléru mě můžete dostat.“

„Mám něco, že se vám z toho protočí panenky,“ pravil Havelock šeptem. Ruce se mu znovu roztráslly; chytil se za zápěstí, aby je ovládl. „Mně se z toho aspoň protočily.“

Plukovník chvíli studoval Michaela i jeho ruce. „Koukám, že jste pěkně nervózní. O co jde?“

„Je naživu. Viděl jsem ji!“

Baylor zůstal zticha a ani se nepohnul. Očima bloudil po Michaelově obličejí a zaznamenával čerstvé šrámy a modřiny. Zřejmě si dal dvě a dvě dohromady, protože se zeptal: „To máte na mysli Costa Brava?“

„Víte sakra dobře, co mám na mysli,“ vybuchl Michael. „Každé naše oddělení, co jich po světě máme, dostalo zprávu o tom, že jsem s tím praštil a proč! Proto jste mi taky před chvilkou řekl to, co jste mi řekl. ‚Pozor na zneuznaného génia,‘ radí Washington a vy se toho držíte. Je schopný všeho. Mohl by začít mluvit, mohl by si usmyslet, že si chce vyřizovat účty...“

„Takové věci se přece dějí.“

„Jo, jenže já v tom nejedu. Nechci si vyřizovat žádné účty, protože mě celá ta hra už dávno nezajímá. Nemůžu si ovšem pomoci, abych neuvažoval hlavou. Viděl jsem ji na vlastní oči a ona viděla mě. A co víc, poznala mě! Utekla!“

„Citové vypětí je prvním krokem k hysterii,“ poučoval plukovník. „V takovém stavu se často stane, že lidé vidí věci, které ve skutečnosti neexistují. A vy jste prožil pěkný šok.“

„To už je pasé. Praštil jsem s tím, vyrovnal se s tím a...“

„Poslyšte, kamaráde,“ naléhal voják. „Člověk přece jen tak nezahodí šestnáct let práce!“

„Já ano.“

„Byli jste spolu v Římě. Vyvolalo to ve vás vzpomínky. Jak jsem říkal, takové věci se stávají.“

„Ne. Nic se ve mně nevyvolalo. Prostě jsem *viděl*...“

„A zavolal *mne*,“ přerušil ho Baylor zostra. „My tři jsme spolu strávili pár večerů. Napili jsme se, pobavili; to se vám všechno vybavilo, a proto jste zavolal mně.“

„A komu jinému? Tady v Římě jsem nikdy neměl žádný jiný kontakt! Tehdy jsem se nemohl prostě sebrat a zajít si na velvyslance jako dneska.“

„Tak tam pojďme spolu,“ navrhl plukovník rychle.

„To nejde! Navíc to ani není důležité. Teď jste na řadě vy. Před sedmi měsíci jste mi předával rozkazy z Washingtonu a teď budete tak laskavý a pošlete těm pánům tam za mořem zprávu o mimořádné situaci. Hezky jim řeknete, co jsem viděl. Nemáte na vybranou.“

„Můžu k tomu doplnit svůj názor. Předestírám ke zvážení to, co tvrdil bývalý agent ve stavu krajního rozrušení.“

„Fajn, zkuste si to. Před pěti dny jsem v Aténách málem zabil jednoho chlápka – známe ho oba, je od Dzeržinského – za to, že

měl odvalu mi říct, že Costa Brava nebyla ruská akce. Pověděl mi, že nikdy nepatřila ke KGB a tím spíš k VKR. Nezabil jsem ho jen proto, že jsem si myslel, že je to jen taková zkouška naslepo – ten člověk mi totiž říkal pravdu tak, jak ji sám znal. Poslal jsem po něm vzkaz do Moskvy, že to moc smrdí, abych jim na to skočil.“

„To od vás bylo hezké.“

„Ne, od něj. Víte, on mě klidně mohl sebrat a odvézt do Sevastopolu a do Ljubljanky, než bych řekl švec.“

„Že by byl tak dobrý?“

„Každopádně se snažil. Ale nakonec mě nechal na pokoji. Zjistil, že mě nepotřebuje.“

„Proč?“

„Protože dostal pocit, že návnada jsem já. To jsou paradoxy, co? Žádná místnůstka v Ljubljance – pěkně ručky pryč ode mě. A chce, abych vzkázal do Washingtonu, že Dzeržinský se mě ani nedotkne.“ Havelock se nadechl. „No, a teď tohle.“

Plukovník se zachmuřil a pohrával si se sklenkou. „Nemám sice vaše zkušenosti, ale připustme na okamžik, že jste skutečně viděl, co tvrdíte.“

„Viděl jsem to. Berte to jako fakt.“

„Nehodlám ustupovat – řekněme prostě, že je to možné. Mohli to na vás zahrát. Měli vás pod dohledem, znali vaše plány, kam pojedete. Pomocí počítačů si vyberou dostatečně podobnou ženskou a s využitím plastické chirurgie mají po ruce dvojnici, která splní svůj účel i na kratší vzdálenost. ‚Pozor na zneuznaného génia.‘ Nikdo neví, kdy ho napadne, že by si měl vyrovnat účty. A zvláště, když se nějakou dobu dusil ve vlastní šťávě.“

„Viděl jsem jí to na očích! A i kdyby se vám tohle nezdálo, mám ještě něco, co staví celou vaši strategii na hlavu. Ještě dvě hodiny předtím jsem neměl ani tušení, že na to nádraží půjdu, a nikdo jiný to tedy nemohl tušit taky. Do Říma jsem přijel včera a předplatil si pokoj na celý týden v jednom *pensione* na Due Macelli. Dneska večer v půl deváté mi padl do oka plakát a rozhodl jsem se zajet do Benátek. S nikým jsem o tom nemluvil.“ Michael sáhl do kapsy a vytáhl jízdenku na *Freccia della Laguna*. „*Freccia* měla odjíždět v devět pětatřicet. Na lístku máte vytištěný čas, kdy jsem ho koupil. Přečtete si to!“

„Dvacet jedna dvacet sedm,“ četl důstojník. „Za tři minuty půl desáté. Osm minut před odjezdem vlaku.“

„Všechno si můžete ověřit. A teď se mi koukněte do očí a řekněte, že lžu. Třeba byste mi mohl vysvětlit, jak by se takové divadýlko dalo naaranžovat během osmi minut – i s tím, že vystoupila z vlaku, který zrovna přijel!“

„To vysvětlit nemůžu. Pokud ovšem...“

„Než vystoupila, mluvila pár vteřin s průvodčím. Určitě bych ho mohl najít.“

Baylor se znovu odmlčel; chvíli zíral na Havelocka a pak promluvil. „Tak dobře. Pošlu to hlášení.“ A dodal: „I s potvrzením. Ať jste viděl cokoli, mluvíte pravdu. Kde budete k zastížení?“

„Pardon. Já se spojím s vámi.“

„Budou s vámi chtít mluvit a možná, že dost brzo.“

„Zavolám vám.“

„Proč to dělat takhle složitě?“

„Jde o něco, co mi řekl Rostov v Aténách.“

„Rostov? Pjotr Rostov?“ Plukovníkovi málem vypadly oči z důlků. „To už je pořádná šarže.“

„Jsou ještě vyšší.“

„Ale není jich moc. Co říkal?“

„Že si naše nosy pořád ne a ne zvyknout. Naopak začnou být citlivější – na jednotlivé variace základního pachu. Jako u zvířat.“

„Čekal jsem něco konkrétnějšího,“ opáčil Baylor zklamaně.

„Vážně? Z mého pohledu je to konkrétnější než co jiného. Tu past na Costa Brava si vymyslel někdo ve Washingtonu a všechny perfektní důkazy si vycucali z palce pánové z vlády.“

„Pokud jsem slyšel, řídil jste celou akci sám.“

„Jenom poslední fázi. Na tom jsem trval.“

„Takže...“

„Vycházel jsem z toho, co mi dali. A teď bych rád věděl, proč mi to dávali. Jak se mohlo stát, že jsem dneska viděl to, co jsem viděl.“

„Jestli jste to skutečně viděl...“

„Ona je naživu. Chci vědět proč. A jak!“

„Stejně tomu nerozumím.“

„Costa Brava byla past, ovšem připravená pro mě. Někdo mě chtěl odstranit ze hry. Ne zabít, jenom odstranit. Snad abych nepodlehł pokušení.“

„Nevyrovnané účty,“ dumal plukovník. „Ageeho syndrom, Snepův komplex? Nemyslel jsem, že by to zrovna vám vlezlo do hlavy.“

„Už jsem vyhrabal dost bomb a hodně bolavých míst. Někdo zřejmě chtěl ta bolavá místa navždycky pohřbít – a ji taky. Proč?“

„Fakta jsou fakta. Ovšem jestli jste chtěl vyhrabat nějaká bolavá místa, která by zrovna nebyla ve státním zájmu – teď schválně přeháním – tak existují i jiné metody, jak je... pohřbít.“

„Zlikvidovat mě?“

„Neřekl jsem, že bychom vás zabili. Tak se to u nás nedělá.“ Po krátké odmlce plukovník dodal: „I když, konečně, proč ne?“

„Ze stejného důvodu, proč se ani spouště jiných nestaly nehody, které by podplacení patologové označili jako něco jiného. Sebeobrana. Nebo jiný syndrom – říká se mu Norimberský. Místo aby se tím bolavá místa pohřbila, můžou klidně vyplavat na povrch. Zapečetěné obálky, které nejmenovaní advokáti otevřou v případě podezřelých okolností a tak dále.“

„Proboha, to myslíte vážně? Copak jste zašel až tak daleko?“

„Kupodivu nikdy. Ne doopravdy. Jenom jsem se naštvál a zbytek už ode mě spíš čekali.“

„V jakém světě to vy, agenti, vlastně žijete?“

„Ve stejném jako vy – jenom ho líp známe. A proto vám taky nehodlám říct, kde mě najdete. Ucítil jsem pořádný smrad – směrem od Potomacu.“ Havelock se naklonil a jeho hlas se změnil v šepot: „Já to děvče znám. Aby udělala něco takového, museli ji mít dokonale v hrsti. Něco s ní museli vyvést, a já chci zjistit co a proč.“

„Když připustíme,“ spustil Baylor, „že máte pravdu – a já něco takového nepřipouštím ani na okamžik – kde berete tu jistotu, že vám to řeknou?“

„Přišlo to tak najednou,“ pravil Michael. Opřel se zády o židli a mluvil jakoby ze sna: „To úterý jsme byli v Barceloně. Už jsme tam trčeli celý týden; z Washingtonu nám oznámili, že se v tom sektoru něco semele, a nic víc. Pak jsem dostal zprávu z Madridu,

kód čtyři-nula, přes kurýra, nevynášet z velvyslanectví a jen ke čtení. V Madridu není žádné oddělení konzulárních operací, nikdo, kdo by mi mohl informace předat, a tak jsem tam musel letět osobně, podepsat převzetí toho zatraceného pouzdra a otevřít ho v uzavřené místnosti, kterou hlídali tři mariňáci. Bylo tam všechno – všechno, co provedla, co odvysílala – informace, které mohla mít jedině ode mne. Taky tam byl plán pastí – a návrh, že bych to mohl vzít do rukou, kdybych chtěl. Chtěl jsem. Věděli dobře, že jinak by mě nepřesvědčili. V pátek jsem se vrátil do Barcelony a v neděli bylo po všem... přesvědčili mě. Během pěti dní se všechno zhroutilo. Bez fanfár – jenom pár výkřiků a světel na pláži. A konec. Zčistajasna. Jinak se to ani provést nedalo.“

„Neodpověděl jste mi na otázku,“ připomněl mu Baylor trpělivě. „Jestli máte pravdu, proč si myslíte, že vám to řeknou?“

Havelock se na vojáka upřeně zadíval. „Protože mají strach. Začnou se ptát – proč? Bomby, bolavá místa – kterépak z nich?“

„O čem to mluvíte?“

„Že mě vyřadí ze hry, na to nemohli přijít jen tak sami od sebe. Museli mít nějaký důvod. Přece nevyženou člověka tak, jako mě, jen kvůli nějakým prkotinám. Dobří agenti se špatně nahrazují a výchova nových stojí peníze. Vždycky je možné se nějak dohodnout, vysvětlit si věci. Vyzkouší se všechno možné, než někoho pustí. A u mě se o to ani nesnažili.“

„Můžete mluvit konkrétněji,“ vybízela důstojník podrážděně.

„Rád bych. Jde o něco, co vím, nebo o čem si oni myslí, že to vím. Něco, co jsem mohl někam napsat... nějaká bomba.“

„A je to pravda?“ ptal se Baylor chladným, profesionálním hlasem. „Máte nějaké takové informace?“

„Najdu si je,“ odtušil Havelock, odstrčil židli a zvedl se k odchodu. „To jim vyřídíte. A ji taky najdu. Nebude to lehké, protože ona pro ně už taky nedělá. Vypadla ze hry, musí se skrývat. I to jsem jí poznal na očích. Ale já ji najdu.“

„Možná,“ zkusil to Baylor, „když se vám z toho něco podaří dokázat, třeba vám budou chtít pomoci.“

„To bych jim doporučoval,“ zabručel Michael a podíval se svrchu na vojenského atašé. „Budu jejich pomoc potřebovat. Zatím chci, aby mi celou šarádu vysvětlili – slovo od slova. Jestli nebu-

dou chtít, začnu mluvit. Nedovíte se kdy a kde – prostě začnu. A tu bombu si tam už najdete sami.“

„Nedělejte hlouposti!“

„Ne, nic takového dělat nechci. Jenže to, co jí provedli – a mně taky, vlastně nám oběma – to nebylo fér, plukovníku. Vracím se. Sám. Ještě se ozvu.“

Havelock se obrátil a vyšel z kavárny na Via Pancrazio.

Po Via Galvani zamířil zpátky k nádraží, kde si v automatické úschovně uložil nový kufr; přišlo mu to jako vrcholná ironie. Jen- nu Karatsovou odsoudil také kufr v automatické úschovně na barcelonském letišti, k němuž je dovedl zběh od Baadera a Mein- hofové výměnou za tiché odvolání rozsudku smrti, který byl nad ním vynesena v nepřítomnosti. Německý terorista Madridu pro- zradil, že *Fraulein Karats* si s sebou stále nosí poslední agenturní zprávy; měl to být zvyk všech agentů Vojennoj, vynucený zvláš- tním vztahem, v jakém byla tato tajuplná a nebezpečná odrůda sovětské rozvědky ke zbytku KGB. Někteří agenti měli při dlou- hodobých a zvláště tajných operacích přístup ke svým dokumen- tům pro případ, že by se nemohli spojit se svými nadřízenými v Moskvě. Způsoby, jak chránit sama sebe, byly vždycky různé a mnohdy obdivuhodné – nikdo o tom nepochyboval.

Nikdo. Ani on ne.

Někdo se s ní sejde a předá jí klíček od skrýše – automatická úschov- na nebo i bezpečnostní schránka v bance. Materiály jsou v ní včetně případných nových instrukcí.

Jednoho odpoledne, dva dny před Michaelovým odjezdem do Madridu, ji zastavil nějaký muž. Stalo se to v kavárně na Paseo Isabel a ten člověk byl namol opilý; potřásl jí rukou, pak jí ji polí- bil. O čtyři dny později našel Michael v Jennině kabelce klíček a o dva dny později byla mrtvá.

Klíček tedy skutečně existoval, jenže – komu patřil? Prohlédl si ověřené fotokopie všech materiálů, které se našly v kufru. Čí to byl kufr? Pokud nepatřil jí, jak se do něj dostaly její otisky prstů? Jestliže ty otisky byly její, jak mohla na něco takového přistoupit?

Co s ní udělali? A co udělali s tou blondýnou na Costa Brava, která křičela česky a která dostala několik zásahů kulkami do zad, do krku a do hlavy? Co je to za lidi, kteří mohou přivázat jiného

člověka na provázek a vyhodit ho do povětří jako loutku v pimprlovém divadýlku? Ta žena zemřela; smrt viděl už tolikrát, že se nemohl mýlit. Žádná šaráda, jak by to možná nazval elegán Gravel.

A stejně to všechno byla šaráda, od začátku. Všichni byli jen loutky – ale na jakém jevišti a pro čí pobavení?

Pospíchal po Via Galvani a blížil se k Via della Mamorata. Jen pár bloků ho dělilo od obrovitého nádraží: tam také začne s pátráním. Aspoň něco ho napadlo; jestli to má smysl nebo ne, to se uvidí během půl hodiny.

Minul křiklavě osvětlený novinový stánek, na němž bulvární plátky zápolily o přízeň kolemjdoucích s oslnivými obálkami časopisů. Vyceněné zuby a přerostlá ňadra se snažila odloudit pozornost od zmrzačených těl a podrobných popisů znásilnění a ublížení na zdraví. Nad vším se skvěla z obálky mezinárodního vydání časopisu *Time* slavná tvář: jasné, zářící oči za brýlemi s kostěnými obroučkami, prozrazujícími inteligenci; na první pohled chladné, ale čím déle se na ně člověk díval, tím více roztávaly a rozehřívaly se – snad pochopením, které byste našli jen u mála lidí na tomto světě. Byl zde celý, s vysedlými lícními kostmi, orlím nosem a silnými rty, z nichž tak často plynula neuvěřitelná slova.

„Muž pro všechny časy i národy,“ stálo napsáno pod fotografií. Žádné jméno ani titul; nebylo jich zapotřebí. Celý svět znal amerického ministerského předsedu, celý svět naslouchal jeho rozvážnému hlasu a rozuměl. Skutečně, tohle byl člověk pro všechny; dokázal se snadno přenést přes hranice, jazykové bariéry i národnostní rozepře. Byli lidé – a Michael k nim patřil – kteří byli přesvědčeni, že svět buďto poslechne Anthonyho Matthiase, anebo vyletí do vzduchu.

Antonín Matyáš. Jeho přítel, učitel, téměř otec. Pokud šlo o Costa Bravu, fungoval i on jako pouhá loutka. *Kdo se mohl opovážit?*

Havelock hodil na pult několik lirových bankovek a zmocnil se časopisu; přitom si vzpomněl na rukou psaný vzkaz, který mu Antonín i přes odpor washingtonských stratégů přiložil k super-tajným materiálům, které za ním posílali do Madridu. Z několika krátkých rozmluv v Georgetownu Matthias pochopil hloubku

jeho citů k ženě, s níž v průběhu posledních měsíců pracoval: snad teď Michael najde sílu praštit s agenturou a dojít klidu, který mu po většinu života nebyl dopřán. Státník dokonce jemně zažertoval v tom smyslu, že když se Čech po čtyřicítce a navíc v Michaelově branži zamiluje do jediné ženské, je to hrozná rána jak pro romantiky, tak pro slovanskou tradici.

V jeho vzkazu však jakákoli lehkovážnost chyběla.

Můj milý synu,

připojené dokumenty mě zasáhly stejně, jako zcela jistě zasáhnou i Tebe. Je smutné, že právě Ty, kdo ve svém dětství tolik vytrpěl a kdo v posledních letech tak obětavě pracoval pro svoji novou vlast, musíš znovu zakusit trpkost zklamání. Vyžádal jsem si – a obdržel – naprosto nezvratné ověření všech přiložených materiálů. Pokud by sis přál odejít, máš na to samozřejmě právo. Nehleď na připojená doporučení; národ může od člověka žádat mnoho, ale Ty jsi mu se ctí poskytl mnohem víc. Třeba už ta zloba, o níž jsme spolu mluvili před lety, vyprchala a fúrie, které tě dohnaly k tomuto strašnému způsobu života, zmizely; třeba se již nyní můžeš vrátit do jiného světa, kde bys mohl svých vědomostí využít jinak. Modlím se, aby to byla pravda.

Tvůj Antonín M.

Havelock zapudil vzpomínku na dopis z hlavy; všechno se tím jen komplikovalo. Ověření: *pozitivní*. Nalistoval v časopise článek o Matthiasovi; nebylo v něm nic nového, jenom shrnutí jeho posledních úspěchů při odzbrojovacích jednáních. Stať končila poznámkou, že ministerský předseda odjel na nejmenované místo, aby tam strávil zaslouženou dovolenou. Michael se usmál: věděl, kde to je. Chata v údolí Shenandoah. Dost možná, že do rána ještě použije všechny možné kódy, které zná, aby se s tou chatou mohl spojit; napřed ovšem musí zjistit, co se stalo. Anthonyho Matthiase se celá záležitost dotýká skoro stejně jako jeho.

Dav pod obrovskou kopulí Ostijského nádraží už prořídil; poslední vlak z Říma odjel, nebo se právě chystal k odjezdu. Havelock vytáhl svůj kufr z přihrádky a rozhlédl se: hledal nápis, který tu někde musel být. Třeba tím jen zbytečně ztratí čas, i když ten pocit neměl – aspoň ví, čím začít. V té kavárně na Via Pan-

crazio řekl důstojníkovi rozvědky: „Než vystoupila, mluvila pár vteřin s průvodčím. Určitě bych ho mohl najít.“

Michael usoudil, že lidé na útěku se většinou nezastavují na kus řeči s průvodčím jen tak pro nic za nic; na to mají příliš mnoho starostí. V každém městě jsou místa, kde mohou muži i ženy beze stopy zmizet, pokud si to přejí, kde se platí jen hotově, kde nikdo neřekne nic, co nemá, a kde není zvykem zapisovat se v hotelu svým pravým jménem. Jenna Karatsová mohla znát jméno čtvrti, dokonce i ulice, ale samotný Řím neznala. Ve městě, kde se na každém kroku stávkuje, se může i člověk závodící s časem přimět k tomu, aby se zeptal, kudy kam.

Na zdi uviděl nápis opatřený šipkou směřující k administrativním budovám. AMMINISTRATORE DELLA STAZIONE.

O pětatřicet minut později se mu podařilo přesvědčit noční službu, že je v jejím finančním zájmu – i zájmu průvodčího – aby ho našel co nejrychleji, a obdržel adresu muže, který měl na starosti vagóny *tre, quattro a cinque* vlaku, který v půl deváté přijel na *binario trentasei*. Protože lidé od dráhy byli vlastně státními zaměstnanci, byla ke každé zaměstnanecké kartě připojena fotografie; Michael na ní poznal muže, se kterým Jenna Karatsová hovořila. V kartě mimo jiné stálo, že dotyčný umí anglicky. *Livello primario*.

Po otlučeném schodišti činžovního domu vystoupal do pátého patra, našel dveře se jmenovkou „Mascolo“ a zaklepal. Zarudlý průvodčí měl na sobě plandavé kalhoty přichycené širokými kšandami, táhlo z něj laciné víno a oči měl lehce skelné. Havelock vytáhl z kapsy deset tisíc lir.

„Kdo by si pamatoval jednoho pasažéra při těch tisících, co jich jezdí,“ bručel muž, když si sedal naproti Michaelovi ke kuchyňskému stolu.

„Na tuhle si určitě vzpomenete,“ prohlásil Havelock a vytáhl další bankovku. „Přemýšlejte. Nejspíš byla poslední, s kým jste v tom vlaku mluvil. Štíhlá, střední postava, široký klobouk.“

„*Si! Naturalmente. Una bella ragazza!* Už si vzpomínám.“ Průvodčí shrábl peníze, napil se vína, říhl a pokračoval: „Ptala se mě, jestli jede nějaký přípoj do Civitavecchie.“

„Civitavecchia? To je město na sever odtud, ne?“

„Si. Přístav na Tyrhénském moři.“

„Věděl jste to?“

„Podívejte, siñore, z Říma jezdí do Civitavecchie jenom pár vlaků a takhle v noci žádný. Je to spíš nákladní přístav, ne osobní.“

„Co jste jí řekl?“

„Přesně tohle. Vypadala dobře oblečená, tak jsem jí poradil, aby si vzala taxíka. Jestli nějakého sežene. Řím je *manicomio!*“

Havelock pohodil hlavou na znamení díky, položil na stůl ještě jednu bankovku a zamířil ke dveřím. Pohlédl na hodinky: bylo za deset minut půl druhé ráno. Civitavecchia, přístav v Tyrhénském moři. Lodi většinou vyplouvají na moře za úsvitu.

Má tedy asi tak tři hodiny na to, dostat se do Civitavecchie, prohledat přístav, najít to správné molo, loď a – černého pasažéra.

Vyřítit se z haly hotelu na bulváru Bernini a klusal klikatými uličkami na Via Veneto. Ne že by se noční recepční v hotelu nesažil, ale pomoci mu nemohl; motivován tlustými svazky lir bušil do telefonu jako šílený, chrлил na ospalého telefonistu záplavy čísel, jenže neměl asi ty pravé styky – sehnat vůz k pronajmutí se mu nepodařilo.

Havelock se zastavil, aby se nadechl, a přitom studoval světla na Via Veneto. I přes pozdní hodinu ještě svítilo několik kaváren a hotel Excelsior. Někdo mu musí pomoci – musí se dostat do Civitavecchie! *Musí ji najít. Ztratit ji už nesmí.* Už nikdy! Musí ji dostihnout, přitisknout k sobě a říci jí o všech těch hrozných věcech, které jim provedli, musí jí to znovu a znovu opakovat, dokud nepochopí, že mluví pravdu, že ji miluje a jaká hrozná vina ho tíží – protože on tu lásku zabil.

Dal se znovu do běhu; první zastávkou byl Excelsior, kde na arogantního recepčního peníze neplatily.

„Musíte mi pomoci!“

„Nejste ani host hotelu, siñore,“ prohlásil chlap a otočil hlavu doleva.

Michael se podíval tím směrem a zahlédl, jak je z druhé strany haly pozorují dva policisté. O něčem se dohadovali; noční služba v hotelu Excelsior byla zřejmě pod bedlivým dohledem zákona. Nebylo divu: světově proslulý bulvár byl zamořen pouličními obchodníky s drogami. Jeden uniformovaný strážce pořádku vykročil k nim; Havelock se obrátil a rychle vyšel na ulici.

Unavený vrchní v Café de Paris mu řekl, že je *capo zuccone*. Kdo by v tuhle nekřesťanskou hodinu půjčil nějakému cizinci auto? Americký vedoucí chabé napodobeniny baru na Třetí avenue ho rovnou vybídl, aby se šel vycpat.

A zase do ulic. Pot mu stékal po tvářích. Hassler – Villa Medici! V tom obchodě u nádraží přece mluvil o tomhle hotelu...

Noční recepční ve Villa Medici byl zřejmě zvyklý na to, že bohatí návštěvníci Říma mají svoje libůstky. Podařilo se mu sehnat pro Michaela hotelový fiat; cena byla sice kosmická, ale spolu s klíčky od vozu dostal Michael i mapku okolí Říma s červeně vyznačenou nejkratší cestou do Civitavecchie.

Do města dorazil ve čtvrt na čtyři a celou půlhodinu strávil tím, že jezdil po přístavu a hledal vhodné místo, kde zaparkovat a začít s pátráním po Jenně Karatsové.

Taková místa najdete snad v každém přístavu: světla tu svítí celou noc a pořád se něco děje, skupinky strojníků a skladištních dělníků se míhají jedna přes druhou, nakládají zboží a připravují obří kotle a starodávné turbíny velkých lodí na daleké plavby. Hospody a kavárny lemují uličky zahalené mlhou a protknuté jen tu a tam rozptýleným světlem pouliční lucerny, útočiště, kde se podává ta nejhorší kořalka a nejobpornější jídlo.

Na sever a na jih od něj se rozkládala menší mola, u nichž se houpaly zdviže a stěžně zalité měsícem, špinavé rybářské loďky, které se neodvažovaly dál než čtyřicet kilometrů od břehu, tam, kde jejich kapitáni po desetiletích praxe věděli, že je čeká slušný úlovek. Tahle mola ožijí až ráno, až se první nažloutlé paprsky slunce začnou prodírat zpoza obzoru na jihozápadě; teprve tehdy se rozespálí muži vydají po dřevěných chodničkách k naolejovaným navijákům s perspektivou dalšího nekonečného dne před sebou. Je zbytečné hledat Jennu Karatsovou tady, odkud loď ráno vyplouvají jen proto, aby se při západu slunce zase vrátily; byla by spíš někde poblíž větších přístavišť, odkud se vypravují lodi do jiných přístavů a do cizích zemí.

Musela být někde tady, v téhle části přístavu, kde se proháněly chomáče mlhy přihnané větrem od moře, mezi kužely světel z reflektorů a v neutuchajícím rachotu noční práce. Jistě se skrývá, aby ji neviděli ti, kdo ji vidět nemají – *controllori* přístaviště, které stát i loďařské společnosti platí za to, aby dávali pozor na pašované zboží i lidi. Budou ji držet někde ve skrytu až do chvíle, kdy ji budou moci bezpečně převést na palubu, až *capo operaio* prohlédne náklad a podepíše potvrzení, že loď může vyplout. Pak vykročí ze stínu a přeběhne přes molo: *controllori* a *operai* už budou pryč: na odchodu po skončené šichtě.

Které molo? Která loď to bude? *Kde jsi, Jano?*

U tří ze čtyř hlavních nákladních úvazišť se vedle sebe pohupovaly tři nákladní lodi; ve čtvrtém úvazišti se kolébaly dvě bárky, do kterých pásové dopravníky a tlusté hadice ládovaly náklad. Jenna popluje na jedné z těch nákladních lodí; nejdřív ze všeho musí vypátrat, kdy která odplouvá.

Zaparkoval fiata v postranní uličce a vyhýbaje se několika dodávkám a nákladákům, přešel přes širokou třídu k prvnímu přístavišti zleva, u jehož brány postával uniformovaný hlídač. Nebyl to nijak milý chlapík a to, že musel pracně dávat dohromady chabé trosky Havelockovy italštiny, mu na náladě nepřidalo.

„Proč to chcete vědět,“ ptal se hlídač a tělem zaplňoval dveře strážní budky. „Co je vám do toho?“

„Pokouším se najít někoho, kdo si koupil lístek,“ vysvětloval Michael a doufal, že použil aspoň přibližně správná slova.

„*Passaggio? Biglietto?* Kdo by si kupoval lístek na portugalskou nákladní loď?“

Havelock postřehl svou šanci: naklonil se k hlídači a než promluvil, rozhlédl se kolem. „Takže je to ta loď! Promiňte mi, že tak špatně mluvím vaším jazykem, *Signor Controllore*. Chápu, že je to neomluvitelné. Pracuji na portugalském vyslanectví v Římě a jsem svým způsobem také – inspektor, jako vy. Dozvěděli jsme se, že s tou lodí by mohlo být něco v nepořádku, a pokud s námi budete ochoten spolupracovat, rádi se o tom zmíníme vaším nadřízeným.“

Když předhodíte člověku příležitost, jak se zalíbit, zapomene i na povinnou nadurděnost státního zaměstnance. Nepřátelsky naladěný strážný se změnil v úslužného lokaje: dokonce ustoupil stranou, aby *straniero importante* mohl projít.

„*Scusatemi, signore!* Nerozuměl jsem vám. My, co máme dohlížet na tyhle doupata neřestí, musíme držet při sobě, nemám pravdu? Upřímně řečeno, nějaké slůvko u mých šéfů – v Římě, pochopitelně...“

„Jistěže v Římě. Kdepak tady!“

„Jasně, kdepak tady. Tady je to jen banda podvodníků. Prosím, pojdte dál, určitě je vám zima.“